

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Ioanf Marshall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
se primesc la biroul administrației, (strada
Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
a treia-ora 10 bani.

De preste săptămână.

În adunarea comitatensă a comit. Maramureș Românii au vorbit și votat împotriva propunerii de a fi felicitat Berzevici pentru proiectul școlar.

În Bucovina a încetat »Deșteptarea» foaia partidului poporal-național român.

În dietă a fost o sgomotoasă ciocnire între deputații guvernamentali și opoziționali pentru propunerea (făcută de dep. Daniel), prin care se face cu neputință obstrucția. Propunerea a fost primită și dieta închisă. Opoziția s'a aliat toată împotriva guvernului; în știrile opoziționale e mare agitația.

În parlamentul din Viena s'au ținut vorbiri contra dinastiei.

În Margiuria starea e neschimbată. Rușii și Japonezii trimit într'una oști pe câmpul de război. La Port-Arthur durează luptele; despre rezultat știrile se contrazic.

În Macedonia lupta de bande continuă. Agenții civili austro-ungari și ruși au raportat, că stările s'au îmbunătățit și cer regularea finanțelor.

Ceartă — în familie.

Un poșnaș, cetind și auzind cele ce s'au petrecut Sâmbătă în dieta din Budapesta și Duminică în afară de dietă, ar zice, că »și-a vîrit dracul coada între domni».

FOITA.

Deschiderea școalelor din Blaj.

(Urmare).

De atunci s'a început obiceiul acela frumos de a căpeta studenții săraci din Blaj pâne, obicei pe care l-a continuat și episcopul Rednic (1764—1772), pe cum arată documentele din archiva din Blaj. Sub episcopul Maior succesorul lui Rednic, beneficiul acesta s'a regulat astfel, că domeniul episcopesc avea să deie 200, mănăstirea sfintei Treimi 200 și seminarul teologic 200 gălete de grâu în fiecare an pentru pâne la 200 studenți.

Atrăși de hrana trupestă, ce o căpatau dela milostivul episcop Aron, școlarii se înmulțeau foarte la școalele lui spre a primi și »sfântă pâne» sufletească, așa încât numărul lor trecea preste 300. Văzând aceste succese episcopul se află îndemnat a repara și adapta mănăstirea astfel, încât să corăspundă cât se poate mai bine scopului de a adăposti mul-

Da, între stăpânitorii noștri, anume între guvern și deputații guvernamentali de o parte și între deputații din opoziție de altă parte, neînțelegerile au ajuns la culme și au degenerat în injurături și hărțuiri în dietă, în urma cărora dieta a fost închisă pe vreme nehotărâtă.

Causa acestor lucruri este voința și propunerea prim ministrului Tisza de-a schimba regulamentul de desbatere al dietei. Văzând însă, că cu opoziția nu o scoate la cale, a însărcinat pe deputatul Daniel să facă o propunere, care se se primească de majoritate cu votare și prin care se se zădărnicească — deocamdată pe un an de zile — puțința de a face opoziția obstrucție, adică ca ea să se mai poată împedea votarea legilor, în deosebi a bugetului și a cruciilor, prin vorbiri și cerere de votări fără sfârșit.

Făcându-se propunerea aceasta, Tisza în legătură cu presidentul dietei, Perczel și spriginit de majoritate, au pus la cale primirea ei. Deja ședința de Sâmbătă dimineața a fost foarte sgomotoasă. La sfârșitul ei majoritatea, la propunerea lui Tisza, a hotărât cu votare, se se țină ședințe paralele, adică și după prânz. Astfel întrunindu-se de nou dieta Sâmbătă seara, Apponyi în o vorbire declară, că opoziția e hotărâtă a împedea primirea propunerii lui Dániel și că intră în obstrucție. Injurăturile, întreruperile și larma se făcea tot mai mare. Deputații erau în fierbere și opoziția cu guvernamentali stăteau față în față ca două tabere dușmane. Atunci se ridică Tisza și în larmă neîntreruptă, dăscăind pe opo-

ziționali, zice, că »trebuie pus capăt comediei».

La aceste cuvinte deputații guvernamentali cer sgomotos votare asupra propunerii lui Dániel și sculându-se în picioare, Perczel declară propunerea de primită.

În acest moment opoziționali cătrăniți și-au pierdut răbdarea. O mulțime din ei se aruncă asupra lui Perczel, pe care îl apără ai sei, alții aruncă în president cu cărți, călimare și cu ce le venea în mână; unul a svirlit cu un scaun, dar acesta s'a oprit în gardina catedrei.

În vâlmășala aceasta Perczel lasă să se cetească roscriptul regesc, prin care se închide sesiunea dietei.

Toate aceste s'au petrecut cu mare repeziciune și Tisza, cu Perczel și cu soții lor au părăsit grabnic sala de ședințe.

Astfel s'a pus capăt comediei — vorba lui Tisza, dar cearta în familie a ajuns până la păruială.

Opoziția s'a întrunit numai decăt în un hotel și cu toții au făcut o legătură sau ligă împotriva guvernului, ear' a doua zi au redactat o adresă cătră monarhul, în care se plâng de volniciile lui Tisza și cer delăturarea lui din fruntea țării, apoi au mai făcut un manifest cătră popor, în care vestesc, că întreagă opoziția s'a aliat, spre a mântui constituția. Totodată opoziția ațită în toate părțile și voeste a ținea adunări de protestare. În fața acestora guvernamentali au ținut și ei o mare adunare, la care a luat parte și a vorbit și Tisza și care a decurs cu mult sgomot.

țimea cea mare de școlari. Nu era vechi edificiul, căci numai la 1741 începuse a se clădi. Dar' arhitecții trimiși din Viena folosiseră la edificiu cel mai rău material, și nu voiau să asculte nici de episcopul Klein, nici de cler, și nici chiar de oficialii camerali. Astfel edificiul, în care se băgase aproape 100,000 fl. Renensi, în multe părți amenința cu ruină. Episcopul Aron se apucă de repararea ruinelor (ruinarum reparatione). În primăvara anului 1755 se pregăteau scocuri, cărămizi și țigle, și se tocmiseră lemnele cari aveau să sosească pe plute. Din Sibiu cumpără 60 mii de țigle, mii cu 5 fl. Renensi, în 1756. Lemnele de lipsă pentru arderea cărămizilor le procura din domeniul erarial dela Cetate de baltă și dela împărăteasa obținuse concesiune, ca venitele domeniului episcopesc dela numirea sa până la instalarea sa (1752—1754) să le poată folosi în scopul reparării din cestiune.

Pe cum se îngrija de repararea și terminarea clădirilor mănăstirești, tot asemenea se interesa de dezvoltarea școalelor pe cari

»adese-ori le cerceta și căuta sporiul». Deosebit pond pune pe propunerea limbei latine, fără de care pe atunci nimenea nu se putea aplica în diregătorii publice, și în privința aceasta școalele curind se făcură vestite. Pe rând se înmulțiră și clasele și profesorii. În Iunie 1757 se întoarse din Colegiul dela Tirnavia Mănase Neagoe din Broșteni, care în 15 August aceluiași an se făcu călugăr cu numele Meletie și începu îndată a propune și Sintaxul și funcționă ca profesor până în 20 Aprilie 1760, când repausă. Pe la 1759 școalele aveau deja 500 studenți, cari prin cultura aleasă, ce o căpatau, inspirau mare îngrijire străinilor. Până când școlarii puteau să ajungă Syntaxistae (sau Arithmetistae) trebuia să fie mai întâiu Gramatistae, Principistae (Major, Minor, Parvi, Parvistae) Conjugistae, Comparatistae, Declinistae et Legentes (Mimistae).

În această stare se află școalele din Blaj, când în 1761 însuși generalul Buccow le-a cercetat și a arătat multă bunăvoință față cu ele și cu seminariul întemeiat de Aron

Așa stau lucrurile până acum. Ce va urma, nu se știe hotărât. Nu se știe, când va fi convocată de nou dieta. Se zice, că pe sfârșitul lui Decembrie, ear' atunci, dacă opoziția va cerca să împedecă mersul lucrurilor, dieta, după votarea repede a celor mai de lipsă, va fi disolvată și la începutul anului viitor se vor face nouă alegeri dietale.

Vom vedea!...

Din Bucovina. Foaia »Deșteptarea« din Cernăuți a încetat de-a mai eși din pricină, că partidul poporal-național, al cărui organ a fost, s'a disolvat.

»Deșteptarea« în numărul seu din urmă ne spune, că Românii bucovineni sunt împărțiți în mai multe frânturi politice și acum e vorba să se unească în un mare partid național, cu o foaie, care să combată spiritul separatist. »Deșteptarea« a încetat, nevoind a sta în calea acestei bune porniri, sau cum zice ea »patriotismul românesc ne îndeamnă să ne dăm la o parte și să netezim calea spre întruparea acestei idei.

Doamne ajută!

Procesele „Poporului Român”. Foaia din Budapesta »Poporul Român« este de nou în procesată. Procurorul i-a în procesat acum 19 articoli, știri etc. cari ar fi cuprinzând politică militantă.

Cu ridicata!...

Impotriva dinastiei. În ședința de Sâmbătă, 18 l. c. a parlamentului austriac era în discuție afacerea tulburărilor din Innsbruck, cu care prilej doi deputați, contele Sternberg și Pernstorfer au vorbit împotriva familiei noastre domnitoare, cum rar s'a mai întâmplat. Acești deputați au criticat stările dela curte și fac răspunzătoare familia domnitoare pentru neajunsurile popoarelor.

Popoarele Austriei — a zis între altele Pernstorfer — trăiesc de 300 ani în robie materială și spirituală și cine e de vină la aceasta? Singură dinastia Habsburgică. Ce a făcut aceasta dinastie pentru țeară? A ținut o totdeauna de obiect, care e de exploatat. Apăsarea acestei familii durează de 600 ani asupra nefericitelor popoare ale împărăției.

Studentii din aceste două institute, sub conducerea profesorilor, ținură tot atunci o mică »Academie« în prezența vestitului general, și îi prezentară o cârtică, în care se cuprindea programul »Academiei« și iscăli-turile lor.

În anul 1762, aflăm deja opt persoane aplicate în serviciul școalelor: Silvestru Căliani preposit și concionator, Atanasie Rednic profesor, Filoteiu Laslo profesor, care încă studiase în Roma și care deja în 1760 propunea în patru clase gimnasiale, Nicolau Remetei, asistent, Macariu Papp confesor la studenți și Petru Demeneki ludimagister adevărat dascălul școalei de obște, cari toți se întreprindeau din venitele mănăstirei. Dar' mai erau și alți profesori S. Treimi, căci eată ce ne spune S. Clain: »Pe vremile acestea nefind călugării de ajuns, la școalele latinești cele de jos se puneau profesori din statul mirenesc.

(Va urma).

În așa fel au vorbit acești deputați, cu deosebire Pernstorfer. Ei au fost admoniați de președintele și în ședința următoare a vorbit și primministrul Köber, luând în apărare familia domnitoare și vestejind vorbele grele, rostite de ei.

Ce înseamnă însă aceste? Tot semne de nemulțumire cu stările de azi...

Impotriva proiectului lui Berzeviczy. Vineri, în 18 l. c. s'a ținut în Sghetul-Marmației adunarea comitatensă a comitatului Maramureș. La ordinea zilei a fost și propunerea de a se trimite ministrului Berzeviczy o felicitare din partea comitatului pentru proiectul școlar. D-nii Dr. Ioan Mihály, protoscolul comitatului, Tit Bud, vicar rom. gr-cat, au vorbit contra propunerii. Români au fost puțini de față, dar' aceștia afară de 2 funcționari și un preot, au votat contra propunerii, care însă s'a primit întru-nind majoritatea voturilor.

— La adunarea de protestare din Sebeșul-săsesc, despre care am făcut amintire în nrul trecut, au luat parte la 1000 de oameni. Au vorbit d-nii S. Medean, prot. Zev. Murășan, Dr. Aurel Vlad și Dr. G. Macelar, adv, apoi s'a votat actul de protestare.

— Alegătorii dietali Sași din Sibiu vor fi convocați în curând la o adunare pentru a protesta și ei împotriva proiectului școlar al lui Berzeviczy.

Corpurile legislative române sunt convocate în sesiune regulată pe Luni în 15/28 Nov. c. la București.

Un ardelean vrednic.

Este îndeobște cunoscut, că Românii ardeleni pe unde numai îi aruncă soarta, se poartă brav și ne fac cinste și ca Români și ca oameni de muncă. În toamnă a trecut anul de când — prigonit la noi — a trecut în România un Român de ai noștri, dl Victor Lazăr, fost redactor la »Foaia Poporului«, ear, în toamna aceasta el a fost numit director al școalei comerciale române din Salonic (Turcia).

Despre purtarea și străduințele dlui Lazăr în Salonic, foaia din București »Românul dela Pind« scrie un articol plin de laudă, din care estragem următoarele:

»Nu putem să ne exprimăm mai bine bucuria, ce simțim prin numirea dlui Lazăr Victor ca director al școalei noastre comerciale din Salonic. Fără îndoială această numire este o adevărată fericire pentru Românismul de la Pind.

»Nu numai, că este un om la locul său, dar d sa este un verde român. Lucrează cu un entuziasm uimitor. Plânge de nenorocirile și asupririle fraților săi din Turcia și caută ca prin școală să aducă cât se poate mai mult bine. Nu refuză din principiu pe nici un Român, care vrea să urmeze la acea școală. Românului îi trebuiește lumină. Până acum școala din Salonic are peste 55 interni, ast-fel că numărul elevilor se ridică la 80. E un progres simțitor.

»Informându-se Românii de sentimentele sale, toți se duc să-l viziteze pe acest frate, așa de iubitor. Acasă la el tot Românul e primit frățeste, din casa sa tot Românul pleacă vesel, încurajat, mândru.

»Dl L. Victor se interesează viu și de mersul lucrurilor de prin comune. Ține gro-

zav să se lucreze cu mijloace mai multe și cu mai multă sîrguință pentru mîntuirea fraților de sub jugul fanariotului.

»De altfel d. L. Victor are un trecut de toată lauda.

Aci foaia »Românul dela Pind« reproduce, ceea-ce a scris gazeta nemțească »Römischer Lloyd« despre dl Lazăr, relevând, că a fost redactor la »Foaia Poporului«, că a stat 6 luni în temniță de stat din Seghedin și că în urma prigonirilor, trecând în România, a ocupat cu mare vrednicie postul de învățător la școala evanghelică din Constanța, dovedindu-se în tot locul de un luptător curajos pentru drepturile poporului român, apoi încheie astfel:

»În ținutul Salonicului el este persoana potrivită la loc potrivit, de oare-ce numai acela care a adus astfel de jertfe mari pentru poporul său, cum el a adus, presintă garanția fidelă idealurilor apărute până acum cu vitejie, va apuca și va aduce la îndeplinire problemele ce se impun unui director de școală într'un post așa de expus, cum e Salonicul.

DIN LUME.

Din Macedonia.

Știrile mai nouă, venite din Macedonia vestesc, că luptele între bandele bulgare și sârbe continuă și acum. Zilele trecute a fost ucis lângă Comanovo un preot și un învățător bulgar. S'a răspândit știrea, că aceștia au fost uciși de Sârbi și acum Bulgarii drept răzbunare aprind satele sârbești din jurul Comanovo. Asemenea cazuri se întâmplă și în alte părți.

După raportul agenților ruși și austro-ungari, trimiși în Macedonia, lucrarea lor pacinică are un efect foarte bun asupra locuitorilor. Buna rînduială se instăpânește tot mai mult. Dar' starea finanțelor e rea, așa că nu se pot plăti regulat deregătorii. Cu vremea însă și aceasta se va îmbunătăți.

Știri mărunte.

Din Paris se vestește, că prințul George, guvernatorul Cretei, n'a isbit pe la guvernele europene cu cererea sa, de a se uni Creta cu Grecia. Cu deosebire Anglia e mare protivnică la acest plan.

În Brasilia s'a descoperit o conjurație contra republicei. Capii au fost prinși și mișcarea potolită.

Bulgaria a făcut în Franca un împrumut de 100 milioane franci, pe care Bulgarii cumpără tunuri, fac linii ferate ș. a.

Parlamentul Italiei, după cum să vestește din Roma, se va întruni în 30 Nov. c.

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

Pe când la Port-Arthur luptele sînt neîntrerupte, în Mangiuria nu se dau decât lupte de avant-posturi, cari însă în zilele din urmă au devenit mai întinse.

In Mangiuria.

În 17 și 18 l. c. pe câmpul de răsboi din Mangiuria a fost o vie mișcare.

Pe întreaga linie a decurs lupta cu tunurile și ici-colea s'au ciocnit și trupe de infanterie. Apoi armatele au intrat earăș în liniște.

Un corespondent al unei foi engleze scrie următoarele despre stările din Mangiuria:

Lupte mai mari încă nu s'au dat, dar liniștea aceasta e privestitoarea furtunei. Cele două armate stau față în față abia de o pușcătură una de alta, pe o întindere de 60 cm. Trupele cari sînt în front, stau ziua — noaptea cu armele în mână. Trupele de rezervă se scutesc în bordeie, săpate în pământ. Chinezii fac mulți bani cu liferarea de-ale mîncării.

O telegramă mai nouă din Mukden vestește, că s'ar fi început lupta cea mare. Au început-o Iaponzii.

Pentru ambele oștiri sosesc într-una trupe nouă.

La Port-Arthur.

Știrile, ce vin dela Port-Arthur sînt contrazicătoare. Una însă e sigur, că Japonezii continuă asaltul aproape fără întrerupere. Ei și aici capătă mereu ajutoare. Zilele acestea le-au sosit 50 de tunuri, despre cari se zice, că au fost luate dela Ruși. Au mai sosit și alte 5 tunuri mari pentru bombardarea zidurilor.

Pe când unele știri din isvor rusesc spun, că Port Arthurul se poate ținea și până în Ianuarie, o telegramă din Petersburg anunță contrarul. Să telegrafează adecă, că consiliul de stat, presidiat de Țarul ar fi hotărît a împuțernici pe Stössel să se retragă cu 800 oameni pe insula Liaotesan, după ce va fi nimicimiat miazăntău toate forturile, docurile și vasele de război.

Rănirea lui Stössel.

Zilele trecute s'a răspândit știrea, că Stössel e fost rănit. Privitor la aceasta se telegrafează din Cifu, că Stössel a comandat în persoană o trupă, în o ploaie de gloanțe. Un glonț a nimerit pe Stössel în obrazul, stîng, dar 'i-a făcut o rană ușoară. Cu toate acestea în Petersburg s'a lătit știrea, că Stössel e greu rănit. Nevasta lui Stössel ia parte la toate greutățile războiului și încurajează pe soldați.

Vremea.

În partea apuseană a Europei vremea a fost umedă, în răsărit uscată.

La noi în țară aproape în toate părțile, afară de partea dela meazăzi răsărit, a fost vreme umedă. Temperatura s'a urcat. În unele locuri au fost vânturi mari.

Profeție: Să așteaptă vreme moale și schimbăcioasă, în multe locuri cu umezeală și vânturi.

Inceputul și dezvoltarea meseriilor și a negoțului în Seliște.

(Urmare).

14. *Lăcătuși.* Până pe la anii 1878—80 lucrurile de lăcătușie cele mai de valoare, cum și reparatul de puști, pistoale și revolvere se făcea în Galeș, la renumitul lăcătuș Andreiu Ruge. Acesta a învățat lăcătușia și armurăria în București. Pe la anii 1879—80 a venit din Făgăraș și s'a stabilit în comună un lăcătuș ungur, anume Ianoș Zalany. Acesta împreună cu zidarii și măsarii au făcut multe lucruri în comună; în urma acestuia s'au mai apucat ca meșteri încă alți doi Unguri, dar n'au putut să existe și așa aceasta meserie în vr'o 20—30 de ani n'a fost lătită ca celelalte meserii.

15. *Ciasornicari.* Pe acele timpuri ciasuri de părete nu se aflau, decât la frunțașii comunelor, ear' ciasuri de buzunar purtau numai domnii. Acestea se cumpărau dela Sibiiu, cele mari de părete se reparau de Nicolae Marcu din Galeș. Pe la anii 1867—8 un moșneag român din comuna Rod, despre care se zicea, că a învățat meseria de ciasornicar ca rob în temniță, ne-a făcut ciasul în turnul bisericei celei mari.

16. *Pălărieri.* Pe la anii 1885—6 s'au stabilit în Seliște doi pălărieri, anume I. Bros și Tischler; la acest din urmă a învățat meseria Ioan Dădărlat

tinărul, care după vr'o 3—4 ani se făcu măiestru, cel dintău pălărier român din Seliște și jur. Dela acești pălărieri, neguțătorii din țeară treceau aceasta marfă în România.

17. *Covrigari.* Pe la 1879—80 a venit din Cîsnădie un Sas, cu numele Bretz, care s'a stabilit în comună și a început cel dintău meseria de covrigărie.

18. *Funari.* Pe la anii 1873—5 un Român dela Lugoj din Ungaria, anume Petru Foica, a venit în Seliște și s'a așezat ca măiestru funar; acesta a învățat meseria pe fiii lui, Petru și Ioan.

19. *Țesători.* De pe la 1860—73 a locuit în Seliște un Neamț, anume Wilhelm Konradt; acesta țesea pentru fete și neveste tinere un fel de maramă (năfrăm) de boranjic și bumbac, ce le purtau legate pe cap. Aceste maramă fiindcă erau țesute în așa fel, că erau toate cu găurele, ca un ciur, se numeau »ciurele«. Nevestele mai în vîrstă și muierile bătrâne purtau »sovoanele«, țesute parte din boranjic, parte din bumbac, deosebit de acestea purtau cărpa creată de învălit (învălitătoarea), pe de-asupra căreia se legau cu sovonelul. Pe acel timp cărpele de pîr și de mătășă de astăzi nu erau cunoscute la noi ca port femeiesc, între anii 1866—8 cea dintău nevastă, care s'a legat în cap cu cărpă de pîr, înlocuind cu ea sovonelul și ciurelul, a fost Nuța lui Ilie Bănciu bătrânul, căsătorită cu Ioan Bărzan din Coru, cu locuința unde sînt azi casele parohiale. Aceasta nevastă a introdus »cărpa« ca port femeiesc la noi în Seliște.

Tot pe atunci se mai purta de câte vre-o femeie tină și niște pachiole, lucrate și aduse din țeară, numite »boreane«. Aceste erau țesute din boranjic fin galben. Sus numitul Neamț vîzînd că acestea pachiole încep a se purta cu plăcere, a început și el a le țese, a le imita, mai în urmă și a adus dela Viena războiul sistematic, precum și alte scule trebuincioase la aceasta meserie, apoi și-a mai adus boranjicuri, firuri și mătășuri, din cari acest istet Neamț țesea acestea pachiole, tot mai frumoase, până în cele din urmă atât le-a perfecționat, încât a luat un mare avînt prin faptul, că acest pachiol a fost și este purtat de întreg tineretul feminin al Seliștei și jur, cu mult gust și drag. Când privești o Selișteancă gătită de sîrbătoare și când mai ales va purta ea pe cap aceasta podoabă femeiască, numită »pachiol«, pe care 'l leagă ea cu atîta dibăcie, și cu atîta gust, par'că te transportă cu totul în lumea plăcerilor și a fericirilor. Tot dreptul a avut marele scriitor, dl I. Slavici, când a zis într'o adresă, că: »Haina țărănească din Seliște a fost pusă și înălțată ca podoabă până la masa regală!«

W. Konradt în 1873 prin Iulie a fost cel dintău, care a murit de coleră. Doamna Konradt cu două fetițe și doi băieți, în anul următor s'au stabilit în Sibiiu. Aceasta d-nă la 1884 a făcut prea frumosul pachiol, țesut cu fire de aur, care s'a trimis ca dar cu costumul M. S. Reginei României. Se vorbește, că aceasta doamnă nevoină a primi la învățarea acestei meserii pe nici o tină din Seliște, un neguțător

frunțaș din Seliște, a recurs la o speculă și sub o mască bine chibzuită a introdus la numita doamnă pentru învățarea meseriei pe două surori, anume Ana Bloț și Paraschiva Chirca; numai aceste trei femei sînt cari esercitează aceasta frumoasă și rentabilă meserie.

Pe la anii 1878—80 Dumitru Roșca, paroch gr-cat. a avut un servitor din Ocna, anume Ioan Topârcean, care după-cum îmi spunea, a fost în serviciu pe la Alba-Iulia și Sibiiu, la niște meșteri țesători de pânză și giolgiu. Aici el a învățat încâtva aceasta meserie și venind la părintele Roșca în serviciu, acesta 'i-a procurat toate cele trebuincioase pentru de-a începe meseria țesătoriei de pânză și giolgiu, pe cari o esercită următorii acestuia cu calfe și azi. Ioan Topârcean, după vr'o câțiva ani se căsătorește și își deschide atelier de țesătorie ca primul meșter român. Ca vînzătoare prin tîrguri (Grecoiță) de pânză, giolgiuri, sovoanele, mătășuri, erau Stana lui Mărtin, Mița Schiti, Boana lui Jitian, Sora Sandului, Sorica Bejului și alte multe, dar' cea mai de însemnat era vrednica preoteasă a părintelui D. Roșca.

(Va urma).

Nicolae Moisîn.

Îndurați-Vă spre săracii noștri.

»Mila dată săracilor te curată de păcate, îți câștigă îndurare și vieață vecinică«.

Inscripția pe icoana Maicei Domnului, ce atîrnă de-asupra lădiței cu cruceri săracilor, în localul »Reuniunii sodalilor rom. din Sibiiu«.

În frățească înțelegere cu »Despărțământul femeiesc întregitor al Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, format din femeile noastre, ce stau aproape de clasa meseriașilor noștri și cu scop de a ajuta Reuniunea în afacerile ei, închinată binelui obștesc, apelăm la inimile generoase și le rugăm să binevoiască a dărui bani, vestimente și alimente, ce se împartă în ajunul nașterii Domnului între săracii noștri (învățăcei, școlari, bărbați și femei, scăpătați).

Ne găsim în preajma zilelor, în cari săracul ca și bogatul, caută să-și încălzească sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povătuitorul a toate, V'a binecuvîntat din belșugul său, dați puțină și celor lipsiți, ca cel puțin în zilele de bucurie ale nașterii Mîntuitorului nostru, să preamărească pe Creatorul și făpturile sale.

Împărțirea darurilor se va face cu cumințită solemnitate sub binevoitorul protectorat al patroneselor despărțământului nostru, stimabilele doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole se se trimite la adresa »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«.

Lacrimile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plătute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Din ședința comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, ținută la 17 Nov. n. 1904.

Victor Tordășanu,
president.

I. Apolzan,
notar.

Munții-Apuseni.

Câmpeni, 14 Noembrie st. n. a. c.

Prin luna August, erupând un incendiu groasnic, care minat de un vânt puternic, a prefăcut în cenușă aproape întreaga comuna Câmpeni, lăsând în cea mai mare miserie pe mulți dintre locuitorii comunei.

După acest desastru Majestatea Sa s'a îndurat preagratios a dona celor nefericiți suma de 3 mii coroane; comitatul tot asemenea 3 mii coroane; ear' în urma apelelor făcute prin ziare s'au adunat suma de peste 5 mii coroane. Afară de ajutorul votat de Majestatea Sa, ceilalți bani sunt depuși la institutul »Doina«.

Sûntem în ajunul iernei și ca cei ce au rămas pe stradă se aibă nițică mângâiere, s'a decis împărțirea acestor ajutoare prin o comisiune constatătoare de aproape întreagă inteligența din comună. S'a hotărât, ca cei arși să fie împărțiți în 4 clase. Clasa 1 să fie considerați aceia, cari n'au absolut nici o avere; clasa a 2, măiestri și cei cari posed puțină avere; clasa a 3 funcționarii; ear' în clasa a 4 cei mai cu stare. Tot aceasta comisiunea a ales din sinul seu o sub-comisiune cu însărcinarea, ca se cheme pe fiecare din cei arși, să-i asculte despre pagubele avute și să-i împartă în clase. În aceasta comisiune a fost aleși sub presiul prim-pretorului Dr. Boér Kálmán d-nii Dr. Zosim Chirtop, Romul Furdui, George M. Corchis și Zarándy Károly, va se zică aceia cari cunosc mai bine poporul din comună și cari stau în nemijlocită apropiere și contact cu poporul.

Sub-comisiunea aceasta 'și-a prezentat lucrarea înaintea comisiunei, Duminecă în 13 Noembrie a. c. spre a fi aprobată.

Unii dintre membrii comisiunei ori nu le-a convenit împărțirea făcută de sub-comisiune ori a voit să zădărnicească totul, căci altfel nu-mi pot explica modul de procedură a subjudelui Aurel Bêrsan, român de naștere și fost stipendist al fundațiunei Gozsdu, care îndată după cetirea listei făcea excepțiuni aproape la fiecare așa, încât trebuia să votăm, voind prin aceasta să împiedece mersul regulat al ședinței. Pe urmă vându-se majorisat și căzut cu toate propunerile, într'un mod brusc a ofensat întreaga sub-comisiune dimpreună cu președintele, care după-ce a respins ofensa aruncată asupra sub-comisiunei și a sa, provocându-l ca să se retragă neprecugetarea — la ce dl Bêrsan s'a opus — a disolvat adunarea, promițând, că va cere dela dl vice-comite să împartă ajutoarele cum le va afla cu cale, ear' contra dlui Bêrsan va face pași de lipsă. Astfel dl Bêrsan vându că nu reiese cu nici o propunere, s'a nisuit ca întreaga adunare să o nimicească cu rizicul, de-a da seamă mai târziu despre faptele sale atât înaintea celor mai mari, cât și înaintea celor nefericiți prin incendiu, cari în ajunul iernii a rămas pe stradă fără adăpost și fără a avea, cu ce se susținea. De altfel maniera aceasta a dlui Bêrsan de-a ofensa fără motiv pe unii și alții avem nefericirea, noi Câmpânarii, de-a o cunoaște. A mai făcut d-sa de acestea, ear' când

a fost vorba să-și dea seama despre faptele sale și să-și tragă consecuențele a mobilizat pe toți prietini spre a-i mijloci scusele. Și nu ne îndoiim, că și în prezent așa are să se întâmple. Va începe colindele pe la membrii sub-comisiunii după scuse.

Mai amintesc aci un lucru curios. Anume: preotul gr.-cat. Petru Simu, după-ce 'i-a ars biserica și școala, nici nu s'a prezentat înaintea comisiunei ca să anunțe paguba, ci primarul George M. Corches, credincios bisericeii, a anunțat-o. Bine înțeles e primar comunal și nu preot, totuși 'și-a adus aminte de biserica și școala sa, până-când acela care trebuia, nu. Lui este deci a se mulțumi, că biserica și școala gr.-cat. e luată de prezent în listă; ear' dl preot, în ședința ținută Duminecă, făcându-se propunere despre casina maghiară să se pună în clasa primă cu o pierdere de 5 mii coroane, a voit se ne capaciteze să primim aceea propunere și când afacerea a venit la vot, d-sa n'a votat cu poporeniile sei, nu 'și-a adus aminte de biserica și școală, care a fost clasificate în clasa a doua, ci numai de casina maghiară să fie în clasa primă. În chestia asta Consistorului metropolitan din Blaj li dăm dreptul să judece, ceea-ce credem că se va și întâmpla și care va lua măsurile de lipsă față de dl preot. Membrii comisiunei vor dovedi, la timpul seu, cele susținute aici.

Cu astfel de persoane va mai trece — probabil — încă o iarnă, afară de asta, până-când bieții nenorociți se vor ajutama din mila donată. Ca să se știe!

Dela comisiune.

Serate de-ale meseriașilor români.

(Urmare și fine).

Intrați în programul seratei, harnica școlăriță Anița Prașca, cu vocea dulce, în cântatu-ne-a cu cântarea dădăsoasă »La isvor«; dl Nicolae Simoneti, sodal pantofar, a plăcut mult cu executarea mai multor arii la violină; sodalul cismar dl Filimon Delorean, intrând din nou în sirurile debutanților, do-vadă a dat cu poezia »Moartea lui M. haiu Viteazul«, de Bolintineanu, că nu numai în poezii de cuprins glumeț se găsește acasă; dl Petru Șerban, sodal cismar, cu vocea puternică și curată, cântatu-ne-a mai multe compoziții, acompaniat fiind de violina dlui Simoneti; notarul Reun. dl I. Apolzan, a continuat cu cetirea de partii interesante din »Constituția patriei«; dl Laurențiu Boldor, sodal măsar, în continuă dezvoltare, a obținut plăcerea generală prin predarea cu mult simț, a grelei poezii »Zua învierii« de Coșbuc; un frumos solo cântat de dl P. Șerban și un altul de simpaticul I. C., acompaniat la clavier de amicul și spriginitorul cauzelor noastre, dl N. C., și urmata împărțirea între cei peste 90 prezenți a lor 12 exemplare cârticele și a multor ilustrate.

Președintele, invitându-ne la reprezentanția teatrală de mâine și punându-ne în vedere, că membrul Reuniunii dl P. Ilieș, compactor, ne va prezenta spre vedere în ședința din Noembrie o parte din cele 150 daruri (cărți, câlindare, perințe de oroloage etc.), ce le pregătește pentru participanții dela ședința literară din Decembrie — declară ședința încheiată.

»Acelaș învingător«.

Ghicituri

I.

de d-na Mărioara Dopp.

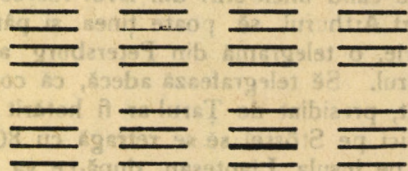
Ce s'at aceste două litere (slove):

a, a, ?

II.

de d-na Ana Czaharnleka, (Galiția).

Avem 8 grămezi de vergele sau lem-nușe (cătrănițe), în fiecare grămadă câte patru bucăți, așadar' în total 32, astfel:

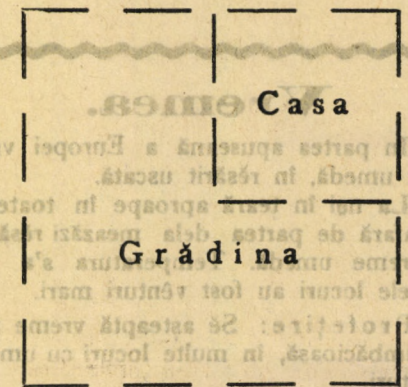

Aceste vergele avem să le așezăm în rânduri așa, încât cele două rânduri din margine dela stânga la dreapta și cele două rânduri din margine din sus în jos, fiecare rând să fie alcătuit din câte nouă vergele.

III.

de Ioan P-g.

Un om are o grădină în patru colțuri; în un colț al ei el 'și-a zidit o casă. Grădina și casa s'at alcătuite aici din 20 de vergele, astfel:

Omul având 4 feciori, voiește să împartă grădina (afară de casă) în 4 părți, dar' așa că fiecare parte să aibă aceeaș mărime și aceeaș formă. Aceasta se poate face cu alte 8 vergele. Cum?

Terminul deslegării este până în 15 Dec. n. c. Intre cei-ce vor deslega bine cel puțin două din aceste ghicituri, se vor sorta mai multe cărți.

Dela teatru.

Sâmbătă seara s'a reprezentat piesa: »Am Tage des Gerichts«, de Rosegger. Piesa aceasta e luată din viața țeranilor munteni germani și are un subiect foarte mișcător. Piesa a fost reprezentată, cu concursul d-nei Elly Staerk ca oaspe, foarte cu succes. Cunoscutul oaspe, d-na Staerk, a avut ocazie a-și arăta earăși puterea, care și acum îi anul a atras mult public. Unul din cele mai marcante roluri, 'l-a avut Olmar, care a jucat cu destăruțea lui cunoscută. Foarte cu succes au fost predate și celelalte roluri.

Luni s'a predat cunoscuta operetă »Der Rastelbinder«, de Lehar, care, ca și acum îi anul, a atras mult public și a fost viu aplaudată.

Mărti seara a ajuns pe scenă, tot cu concursul d-nei Elly Staerk, nemuritoare tragedie a lui Shakespeare: »Romeo și Julia«.

Teatrul a fost foarte bine cercetat și piesa a succes foarte bine.

Mercuri seara s'a predat »Der Hüttenbesitzer«, piesă prelucrată după romanul de acelaș nume a lui Ohnet. Joi seara s'a repetat opereta, »Das Veilchenmädel«.

Gly.

PARTEA ECONOMICĂ.

POMĂRITUL.

(Sfaturi în formă de dialog).

De **Iustin Sohorca**, inv.

(Urmare).

G.: Precum 'ți-am spus, pomul transplantat primăvara trebuie udât. Udarea se face atunci când împlinim lucrarea tsansplantărei. Pomul așadar' se udă la rădăcină, mișcându-l puțin și lin în sus și în jos, ca astfel pământul cel mărunt să străbată și să se umple toate găurile. Dacă vre-o rădăcină a rămas goală, să astupă cu pământ bun. În jurul trupinei, să face o gropiță de mărimea și afunzimea unui tăier. Gropița aceasta are menirea ca să adune umezeală și să o păstreze pentru timpuri secetoase. De altcun, totdeauna când timpul e secetos, pomii tineri trebuie udați bine și în gropițele de lângă ei să presară un strat subțire de gunoiu păios sau iarbă cosită, ca astfel umezeala să se ție pe timp mai lung.

Îndeplinind lucrările acestea, pomul trebuie legat de par cu câteva legături.

Legarea la par contribuie foarte mult la dezvoltarea frumoasă a pomului și îl apără de vânturi tari, cari pot să-l rupă. Legătura trebuie făcută așa, ca între pom și par să se încreucișeze ∞ , așa că în un ochiu să fie pomul și în al 2-lea să fie parul.

F.: Am auzit odată, că unii oameni, înainte de a așeza pomul în groapă, îl bagă cu rădăcina în o ciorofală de balegă. Pentru-ce?

G.: Lucrarea aceasta în adevăr e foarte bună, însă atunci se face când pământul e slab.

Alta am voit eu să-ți spun. Pomul transplantat primăvara totdeauna să ciuntă și din crengi, dar' la cel de toamna nu...

Acum vină să privești puțin la lucrul meu, căci voesc a-ți spune ceva despre:

IV. Formarea coroanei.

F.: Să mergem bade George, căci sunt curios să ved și să știu.

G.: Pomul crește mare sau mic după-eam voești. Pomul mijlociu, care e în grădina de pomărie e de 5—6 m. și anume: dela pământ până unde să începe coroana e cam de 2—2½ m., ear' coroana luată în înălțime e de 2—3 m.

Coroanele sunt de mai multe feluri și anume: conică (cu vârf ascuțit), rotundă etc. și se formează în modul următor:

Când pomul a ajuns la înălțimea care ne place, îl ciuntăm și prin aceasta îl silim a crește în laturi și nu în sus. Alegem 3—4 crengi frumoase cari vor fi cele de frunte. Celelalte crengi să taie. Crengile lăsate, în anul următor se ciuntă de vârf ca și pe acestea să le silim a crește în laturi.

Dintre crenguțele crescute din cele principale, alegem și lăsăm pe cele mai corespunzătoare forme, ce vom a da coroanei.

Ciuntarea crengilor principale se face și după mugur, să taie adevă chiar de-asupra mugurului din care prevedem, că are să crească o crenguță asemenea corespunzătoare forme coroanei.

După-ce coroana e dezvoltată, nu să lasă crengi prea multe, ear' pe cari le lăsăm trebuie să fie bine alese și să ne îngrijim ca să nu se frece de olaltă.

Îndepărtarea crengilor netrebnice se face în tot anul cu ocaziunea curățirii.

F.: Credeam, că lucrul acesta e mai greu.

G.: Nu e greu, Filipe, nici un lucru, când e făcut cu inimă și însuflețire.

F.: Îți mulțumesc frumos de învățătură. Aș mai sta, dar' sunt silit a merge și la alte afaceri. Cred, că cu alt prilej încă vei face bine a-mi mai spune câte ceva.

G.: Da, mai am a-ți spune ceva, și apoi pe lucru.

F.: D-zeu îți ajute!

G.: Să ne ajute Cel de sus!

V. Curățirea și boalele pomilor.

G.: D-zeu primească rugăciunile!

F.: Să te audă Cel de sus!

G.: Ce zi de sărbătoare frumoasă ne-a dat D-zeu!

F.: E frumoasă în adevăr, ce bine ar fi să mai poți face câte ceva...

G.: Ba nu Filipe, sărbătorile au de scop, ca să ne aducă aminte de D-zeu, ca noi să-l rugăm și să-i mulțumim pentru cele ce ne dă. Zilele de sărbătoare trebuie sfințite și ținute. În zilele de sărbătoare fie cât de frumoase, trebuie să ne abținem dela ori-ce lucru.

F.: Știu bade George și eu, că zilele de sărbătoare sunt menite și pentru odihnă, dar' vezi, firea omului e așa... Însă pentru aceea, eu cred, că a vorbi lucruri folositoare e iertat.

G.: Da, aceasta e iertat.

F.: Prin urmare și noi putem vorbi puțin despre pomărie.

G.: Bucuros Filipe! Mai am a-ți spune nu multe, dar' folositoare.

După-ce coroana e dezvoltată cum îți place, te îngrijești ca să nu-și peardă forma. Forma o perde atunci, când lăsăm crengile să crească câte și cum vreau ele. Pentru aceea în tot anul crengile netrebnuicioase se delătură, lăsând numai pe cele corespunzătoare.

Asemenea să delătură și crengile uscate. În timpul acesta, pomul începe a produce fructe. Ca pomul să proște eze și să ne satisfacă dorința, trebuie și acum cultivat.

(Va urma).

Beuturile spirituoase.

(Urmare și fine).

La început beuturile spirituoase au fost întrebuințate numai ca leac (medicină) de stomac. După-ce însă oamenii au văzut urmările aceloră, au început a le întrebuința și ca beătură amețitoare. Sunt casuri anumite, în cari omul lucrător, pentru restaurarea puterilor sale pierdute, e silit să întrebuințeze oare-care leac. Astfel călătorul ostenit, muncitorul de zi și ostarul ostenit, să ajută foarte bine cu ceva beătură spirituoasă, care pe lângă altele ajută încâtva și la mistuirea bucatelor.

Dacă cineva întrebuințează înainte de fiecare mâncare ceva beătură spirituoasă, să zicem rachiu, stomacul aceluia să dedă așa, se ne folosim de o pildă mai de rënd, ca și calul cu ovės, apoi îndată ce acela numai primește rachiu, — e holnav, așa că mai cu greu se poate indupleca se mistue bucatele consumate. Din cauza aceasta apoi și auzim adese ori pe bețivi zicând: că ei mai bucuros nu mănâncă, decât se nu bea și astfel îi vedem ziua întreagă șezând la cărcimă nemâncăți. Care va se zică: stomacul lor fiind dat cu rachiu, se slăbește și dela un timp nu mai e în stare se mistue și bucate mai vâtoase.

Sunt mulți bețivi, cari după-ce ved, că au călcat c'un picior în groapă, s'ar lăsa bucuros de beătură, dar' nu se mai pot, de oare-ce ei au ajuns robi ai stomacului, care le cere mereu tot numai fluidități, pe cari adevă le poate mistui mai ușor. Eată pentru-ce bețivii, după ce se desbară, nu pot mânca alte mâncări mai tari, decât moare sau ceva zamă acră.

VESELIA.

— Foita glumeată a Foii Poporului. —

IRIMIE.

Irimie dela noi din sat — așa ne povestea Vichi — era om sărac. Avea o cocioabă la marginea satului, veche și afumată ca vai de ea, dar' averea lui mai prețioasă era o teleagă, la care inhăma o iapă albă ca zăpada și de care Irimie grija mai bine, ca de lumina celor doi ochi din cap. Atâta avea, de atâta grija!.. Și iapa îi aducea venit lui Irimie, că el cu teleaga ducea la moară bucatele săracilor din sat, cari nu aveau trăgători. În spate nu puteau duce oamenii la moară, de oare-ce moara cea mai apropiată era în depărtare de o oră, căci satul meu — zicea Vichi, — e așezat între dealuri, pe unde nu este apă curgătoare.

Așa pe Irimie îl puteai vedea adese-ori ziua-noaptea, cu alba lui, bătând drumul până la moară și îndărpt.

Intr'o zi a plecat Irimie la moară cu noaptea în cap. Era vară și câmpiile erau înflorite. Irimie eșind din sat, desprins alba și priponindu-o de un arbore de lângă drum, o lăsă în pășunea bogată, ear' până a să satura iapa, Irimie să culcă în teleagă, să se odichnească puțin.

Dar' Irimie adormi dus. Când se deștepă era ziuă, dar' iapa lipsea de unde o priponise Irimie. Cineva 'i-o furase frumuse.

Uimirea lui Irimie fû foarte mare, căci așa ceva nu pătî de când se pomenise și în buimăceala lui nu-i venea să creadă, ce vedea cu ochii din teleagă.

De aceea să întrebă zicând:

— Oare eu sunt Irimie sau nu sunt Irimie? Dacă sunt Irimie, 'mi-a furat cineva iapa, dacă nu sunt Irimie, — am găsit o teleagă.

Măruntisuri.

Vitejia Tiganului. Pe o cărare mergea un Român, ear' înaintea lui la o depărtare cam de o asvirlitură de băț, își vedea

de cale pe aceeaș cărare, un biet Tigan, care purta în spate în dăsași linguri, fuse și altele d'alde acestea. Urmându-și astfel fiecare drumul, Tiganul se aplecă în jos și ridică ceva: găsise un briceag. Fără a se opri, se uită cu mirare la scula găsită; îi deschide o limbă, hm! își zice: nu l'aș da, al primarului să fie și tot nu l'aș da; îi deschide și a doua limbă, dar' ce spun, al fisolgăbirăului de ar fi și tot n'are să-l mai vadă în ochi; când fû la foarfeci, căci briceagul avea și forficele, strigă cu glas: dar chiar al împăratului să fie, dela mine nu-l mai ia.

Pe când Tiganul se chibzuia astfel, Românul, care-l văzuse că dase peste ceva, întinzându-și pasul, eacă că-l ajunge din urmă și fără de veste îi strigă: Ce ai găsit, mēi țigane?

Tiganul înfricat întinzându-i repede briceagul, grăi: — Na-ți-l dacă este al tēu!

Din școală Învățătorul: »Din ce e făcută haina ta?« Elevul: »Din pănură!« — Învățătorul: »Din ce e făcută pănura?« Elevul: »Din lână!« — Învățătorul: »De unde avem lână?« — Elevul: »Dela oaie!« — Învățătorul: »Așa dară dela care animal e haina ta?« Elevul: »Dela tata!« — **Odă sat.**

După acestea se vedem, cum se produce beția la capul omului, care după cum s'a constatat e de două feluri: beție ordinară și acută sau mortală.

Dacă cineva bea mai mult rachiu, acesta ajunge prin circulațiune în sânge, pe care apoi îl ațită sau iritează tot mai tare și cu care ajunge apoi în creier. Aici produce vedenii (ilusiuni). idei extraordinare, schintei dinaintea ochilor, vuet în urechi și o amețală, care în cele din urmă îi face și mersul nesigur.

Dacă cineva bea prea mult, se face sanguinic, aplecat spre ceartă și bătae, care uneori se sfârșește cu vătămări grele trupesti sau chiar cu moarte. S'a constatat, că cele mai multe omoruri, tăciunării, sinucideri, nebunii, averi vândute în licitație și procese se întâmplă în acele ținuturi, unde se bea mai mult rachiu. De asemenea s'a constatat, că pe unde cârci mele sânt pline de oameni, pe acolo bisericile stau goale.

Omul beat se ține pe sine de foarte înțelept, e vorbăreț, caprițios și neastîmpărat. Dacă pornește se meargă se ține foarte sigur, dar' cea mai mică pedecă îl face să se poticnească și se cadă jos, de unde apoi ne mai putându-se ridica de sine, adoarme într-o nesimțire și slăbiciune totală, cari îl fac nepăsător pentru tot, ce se întâmplă împrejurul lui.

După 5—6 ore bețivul se pomește într-o stare de tot tristă și posomorită, fiindcă trupul întreg îi e în disordine, ear' singuraticile membre încep a-i tremura. El începe a cere mereu la apă, ca se mai domolească furia rachiuului, dar' apa prea multă face conturbare stomacului nededit cu ea și bețivul începe din nou a se tămădui cu rachiu, după zisa lui Leonat: »cuiu cu cuiu se scoate afară, ad' rachiu, se mai beau eară! Azi așa, mâne așa, până când odată bea o cantitate mai mare, pe care apoi nu mai e în stare se o supoarte și astfel se întâmplă intoxicațiunea acută, sau se vorbim în limba poporului, se aprinde rachiuul în el și — moare.

Eată și câteva semne deosebite de ale bețivilor: fața nasul și buzele ceva umflate și de culoare roșie-albastră; mintea le este pururea întunecată; sânt triști și posomorți, cu mâinile încep a nu mai pute lucra bine și mai pe urmă le tremură: răsufierea, sudoarea și mai pe urmă trupul întreg le miroasă a rachiu, ca și când ar fi fost muțate în acela. În cele din urmă sau urmează o moarte groaznică plină de chinuri și dureri, sau o nebunie. Acesta este îndobște sfârșitul bețivilor de rachiu.

S'a constatat, că într-o casă de nebuni, jumătate dintre cei bolnavi, au fost în viața lor bețitori de rachiu, mai departe s'a constatat, că a cincea parte a sinuciderilor, se întâmplă în stare de beție.

Iubiți cetitori! De voiți se aveți pace, liniște și îndestulare în casele voastre; de voiți se nu vă blasteme copiii vostri; de voiți se aveți pretini adevărați; de voiți se nu deschideți ușile doctorilor, advocaților și judecă-

torilor: — feritive de beție. De voiți se ajungeți bătrânețe adânci: se fiți oameni de omenie; se nu fiți puși ca martori; se nu ajungeți prin spitale, sau în temniță, sau în casele nebunilor ș. a., — de aceea trebuie se vă feriți de beție.

Ioan Georgescu.

Rolul familiei în educațiune și scăderile ei la țăranii noștri.

— Disertație citită în conf. inv. din cercul Sighișoara — Cohalm, ținută în Daneș. — De G. Mălean, inv.

(Urmare)

Părinții nu dedau pe copii la creștenie. Ei înșiși nu premerg cu exemplu, ca copii se se îndemne, înrădăcinându-se în ei convingerea, că curățenia îi de lipsă și pentru susținerea sănătății noastre, și că noi nu ne spălăm numai pentru-ca se nu ne ridă lumea, ori ne spălăm, pentru-ca se mâncăm ș. a. Spală te mîi băete — zice mama către copil — nu umbla așa murdar!... Copilul răspunde: »dar' la ce mamă, ori nu vezi că tata, cât umblă de murdar, totuși e sănătos și mănâncă și așa«.

La cruțare nu dedau pe copii; în loc se-i îndemne de mici când capătă ori le dau ei părinții vre-un ban se-i păstreze într-o cutie în ceva, spunându-le că adunând mulți bani vor cumpăra în norocul lor o galiță ceva și încet încet va tot crește până vor avea cu ce trăi la vreme; părinții singuri îi îndeamnă a da bani pe zaharicale, ba le dă și ouă pentru așa nimicuri. Mulți părinți își fac ris de copil, dedându-l a umbla și cu țigări, ba îi dă și rachiu... Ce cresc oare din asemenea copii?.. oameni prăpăditori și bețitori. Cu greu poate școala se curețe, din inima lor asemenea învățături veninoase.

Odată spunându-le elevilor, despre rachiu și despre tutun cum sânt de periculoase oamenilor aducându-le diferite pilde — unii spuneau una, alții alta de pe acasă, unul însă zice: »tetea a spus că rachiu e bun și mă face mare dacă-l beau și a zis că așa îmi stă bine se fia cu țigare în gură ca un voinic«. Apucă te acumă și scoate învățătura veninoasă din inima lor... și promit ei sêracii că așa vor face, dar' întrebându-i ear' unul spune, că a zis tată-sau că dascălul vostru n'are alt lucru fără se ve învețe tot prostii, deie-ve vin dacă nu-i bun rachiu — voi de ce n'ați zis așa proștilor?..

Norocul când se întâmplă casuri concrete în comună, de mai ia aghiută pe câte un bețitor — după-cum s'a întâmplat într'un an cu unul — de atunci sêmînța învățătorei cei bune, prinde rădăcini în inima lor mai bune.

Părinții nu îndeamnă pe copii a fi miloși, compătîmind pe cei sêraci și neputincioși premergînd ei cu exemplu... Ei nu numai acasă gonesc pe sêraci dela ușă, dar' și făcînd pomeni cum e obiceiul, pe sêracii, cari vin acolo, îi scot din curte și numai la insistența acestora, cari flămîenzi nu pot se se ducă, le aruncă și lor câte o bucatură; ear' pe bogătanii satului îi îmbuibă bine cu mîncări și bețuri... Cum cresc copii vîzînd la părinți asemenea fapte?

Spunînd elevilor începători o istorioară despre o fetiță miloasă, care a dat sêracilor tot ce avea merinde și haine, și i-a dat apoi D zeu și ei mult bine; ear' celor nemiloși le dă D-zeu tot rău, spune un copil »vezi nouă de aceea ne-a murit bivolul, că mama scoate din casă pe sêracii cu mătura, când vin se ceară de pomeană; dar' mătușa Oni (o femeie văduvă, sêracă) îi cheamă din uliță și le dă de pomeană, dar' lasă că și D zeu i-a dat ei acum de din un porc, are șapte acum« (i-a fâtat o scroafă ce avea)... Mă apuc acum și prin întrebări fel și fel îi fac de ei înșiși caută asemenea pilde, și la toate îi fac de repetază, aplicînd învățătura morală.

Cu cercetarea bisericeii încă stăm rău, părinții nu numai că nu se îngrijesc ca copii se cerceteze regulat biserica: — dar' ei înșiși nu o caută fără la sf. Paști și la pomeni, când mai capătă câte un păhar de rachiu și încă ce e mai mult în fața copiilor povestesc câte vorbe necuviincioase toate...

Despre preot, când îi colo în postul paștilor »că acum îi cură pițulele, că-i dau proștii bucături pe întrecute de n'are lipsă se-și mai facă pită dim al lui, că cum s'ar putea se-și ierte el păcatele, că aceea îi iaca numai așa«, ear' altul mai sfătos spune: »haid se faci păcate cătu-i anul, că ți le ia popa în spinare la spovedanie«, și câte și mai câte de acest fel.

Ce frumos ar fi se premeargă ei cu exemplu în toate, ținînd de un ce foarte rău a nu putea merge cumva în vre-o Duminecă ori sêrbătoare la biserică; ear' când învățătorul silește pe copii a merge ca se cânte în biserică, părinții se nu spun »las' se cânte cantorii, cari iau prescurile și popa căruia îi cură pițulele«.

(Va urma).

Dela »Reun. rom. de agr. din comitatul Sibiiu«.

a) Sare ieftină pentru vite.

Fără de sare nu putem ținea animale, de oare ce precum e de lipsă la hrănirea omului sarea, tot astfel de lipsă e ea și la hrănirea animalelor.

Avîndu-se aceasta în vedere până acum pusă a fost în vînzare sare ieftină, care a fost astfel alcătuită, că nu s'a putut folosi, decât numai la hrănirea animalelor.

Sarea pentru vite până acum se vindea numai în partii de câte 50 chlg. și cu câte 10 cor. maja metrică. Prin art. de lege XXIII din 1904, s'a redus prețul măjii metrică la 6 cor., și ce e de căpetenie pentru proprietarii mici, ea se vinde de aici încolo și în partii de câte 25 și de câte 5 chlg.

Un alt bun s'a făcut, că pe când până aci sarea pentru vite se vindea sfîrmată (în formă de prav), acum ea se vinde și presată în formă de sdrobi (grunți), pentru lins.

Sarea pentru vite se mestecă cu 1/2% rugină, de fer și cu 1/4% prav de pelin, sau se denaturează. Aceasta se face cu scopul, ca sarea pentru vite se nu se poată folosi la mîncările pentru hrănirea omului, și astfel erariul, care trage folos după sarea din ocne, se nu fie scurtat.

Materiile amintite îi dau încălțva sării un gust cam amar, dar' acesta nu numai că

nu-i strică animalului, dar' e un fel de leac pentru el.

Sarea presată se vinde la oficiile r. de saline (K. r. sóhivatal) și în prăvăliile coloniale, anume în porțiuni de câte 5, 10 și 20 chlgr.

Sarea zdrobită (rîjnită, măcinată) se capătă în săculețe sigilate (pecetluite), ear' cea cu sdربول in bucăți singuratic. Cea zdrobită se vinde cu săculeț cu tot, ear' cea cu sdربول in bucata, in care se găsește. Este oprită punerea în vânzare a sării zdrobite din săculețe desfăcute (despecetluite) cum și a sării din grunți zdrobiți. Un săculeț nou se plătește cu 80 bani, ear' unul folosit cu 26 bani. Câte un chlgr. de sare astfel nu e mai scump de 7-8 bani.

Aducând cele de sus la cunoștiința obștei, punem totodată în vedere, că la dispoziția biroului Reuniunii noastre se găsesc orânduile, ce normează aplicarea art. de lege XXIII. din 1904.

b) In lipsa de nutreț și de cereale.

La centrala Insoțirii d. credit regnicolare din Budapesta sînt insinuați ca vînzători:

»Gernyeszögi hszv.« in Gernyeszög, 150 m. m. grâu; »Kendiloniai hszv.« in Kendilona, 100 m. m. fîn cu câte 960 m. m.; »Semeljcei hszv.« in Semeljce, grâu, cucuruz, crumpene și 300 m. m. ovës cu cor. 1460 m. m.; »Perjámosi hszv.« cu Perjámos, 700 m. m.; cucuruz cu câte 17 cor. m. m. și 300 m. m. ovës a 15 cor. m. m.; »Vásáros Szt. Gáli hszv.« in Vásáros St. Gál, 500 m. m. cucuruz cu câte 14 cor. m. m.; »Kutasi hszv.« in Kutas, 600 m. m. grâu, 2000 m. m. crumpene și 1200 m. m. fîn; »Zichy falvai hszv.« in Zichy falva, cucuruz; »Mezővári hszv.« in Mezővár, 300 m. m. grâu a 19 cor. m. m. și 12 m. m. orz a 10 cor. m. m.; »Bánlak hszv.« in Bánlak, 530 m. m. grâu a 19 cor. m. m.; »Torontálajosfalvai hszv.« in Torontálajosfalva, 400 m. m. cucuruz a cor. 1440 m. m.; »Buzás-Bessenýö hszv.« in B-Bessenýö, 100 m. m. grâu și 30 m. m. orz; »Tiszasülyi hszv.« in Tiszasüly, grâu și 50 m. m. lucernă; »Vasvö-ösvári hszv.« in Vasvö-övár, 1000 m. m. fîn; »Gorjánih szv.« in Gorján, 8 m. m. grâu, 40 ovës și 25 fîn; »Köstarcsai hszv.« in K. Tarcsa, 20 m. m. lucernă; »Tordiczai hszv.« in Tordica, 100 m. m. crumpene; »Ibrányi hszv.« in Ibrány, 1000 m. m. crumpeni; »Torontálszigeti hszv.« in T. Sziget, 3000 m. m. cucuruz și 30000 m. m. cucuruz cu tuleul; mai departe următoarele insoțiri de credit pun în vânzare și anume: Insoțirea din Bánlak 614 m. m. grâu, 7 orz, 14 ovës, 18 cucuruz; Insoțirea din Bodófalva, 1187 m. m. grâu, 69 ovës, 43 cucuruz; Insoțirea din Csánád Palota, 3300 m. m. grâu, 400 cucuruz; Insoțirea din Écska, 8764 m. m. grâu, 60 orz, 120 ovës; Insoțirea din Földéak, 820 m. m. grâu; Insoțirea din Gyertyámos, 26128 m. m. grâu; Insoțirea din Lapassó, 112 m. m. grâu, 103 sêcară, 52 orz și 36 alte; Insoțirea din Maros Ujvár (Uioara), 3000 m. m. grâu, 400 ovës, 50 cucuruz; Insoțirea din Máslak, 1650 m. m. grâu, 167 ovës; Insoțirea din Mezőbény 1496 m. m. grâu, 192 sêcară, 1480 ovës, 398 cucuruz; Insoțirea din Mezőárkány, 969 m. m. grâu; Insoțirea din »Monor és vidéke«, 617 m. m. grâu, 4725 sêcară, 55 orz, 317 ovës, 617 cucuruz, 660 alte; Insoțirea din Nagy Sármas, 680 m. m. grâu, 65 sêcară, 49 orz, 87 ovës; Insoțirea din Szapárfalva, 1300 m. m. grâu și 150 ovës; Insoțirea din Szend 24 m. m. grâu, 151 sêcară, 391 orz, 40 ovës; Insoțirea din Tisza Ujlak, 5375 m. m. grâu, 193 sêcară, 269 orz, 2137 ovës; Insoțirea din

Torontál-Szécsány, 2400 m. m. grâu, 80 ovës, 67 cucuruz; Insoțirea din Török Kanizsa, 866 m. m. grâu, 6 ovës; Insoțirea din Török Szt. Miklós, 611 m. m. grâu; Insoțirea din Végvár, 2300 m. m. grâu, 1500 ovës și Insoțirea din Zichyfalva, 2400 m. m. grâu, 205 ovës și 100 cucuruz.

Sibiu, 20 Noemvrie 1904.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«

D. Comşa,
president.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Serisul simbriașului.

Cu acest titlu »Unirea« publică articolul de mai jos, pe care îl reproducem declarând, că ne alăturăm cu plăcere la observările, ce le face »Unirea« cu privire la articolul scris de simbriașul Alexics și reproduc. Eată de ce e vorba:

Foaia economică »Economul«, ce apare în Budapesta în editura ministrului de agricultură și e redactată de Popa Coresi (Dr. Gh. Alexics), ocupându-se în numărul de Duminică cu noua lege școlară, lasă să iese din peana-i de simbriaș următoarele falsități menite să înșele mințile masei poporului și să-l înstrăineze de conducătorii sei, știut fiind, că această foaie se trimite gratuit tuturor comunelor românești și tuturor celor-ce o cer:

»Di ministru al cultelor și instrucției publice a înaintat un nou proiect de lege parlamentului, prin care vrea să întocmească învățământul, după cerințele vremurilor nouă, potrivit cu înaintarea. Țeara întreagă cu înșuflețire a primit acest proiect, care deschide căi încă neumblate, ca lumina cunoștinței să străbată și în păturile cele mai de jos ale poporului. Mai cu seamă noi, Românii, trebuie să îmbrățișăm cu bucurie acest proiect de lege, care e o adevărată binecuvântare pentru sârmanul nostru popor. Să nu credeți celor ce seamănă zănie și neghină urei între frați; să nu urmați sfaturile și bârfelile ademenitoare, cari zic că prin legea nouă poporul nostru va fi asuprit și silit să-și uite limba și obiceiurile srrămoșești. Minciuni sfruntate! În țeara aceasta a fost pururea libertate și are să fie și în viitor, căci patria noastră e stat constituțional, care s'a întemeiat pe dragoste și alipire frățească. De limba cetățenilor nu s'a atins nime în trecut și guvernului nici prin minte nu-i trece, ca să o răpească dela cineva. Atăta însă cu drept cuvânt doarește statul, că în țeara asta să nu fie om, care să nu știe și ungurește. Fără cunoașterea limbei ungurești omul nu poate face un pas, dar' nici afară din satul seu nu se poate feri. Știi și ungurește, te poți duce unde vrei, ca să capeti vre-o direcție ori de muncă căci nime nu te întreabă de ce obârșie ești; vorba e numai, că ești cetățean de al nostru. Statul însuși în părțile locuite de poporul român poartă, ca să învețe în școalele sale și limba română. Am văzut cu ochii și m'am convins că băieții nostri ieșiți din școalele statului, știu mai bine românește, decât cei ce au învățat în școalele confesionale. Nu iubitorilor mei, nu credeți apostolilor mincinoși, că o să perdeți limba. Atăta e tot, că veți ști și ungurește. Nu uitați vorba înțeleaptă: cu cât știi mai multe limbi, cu atât mai luminat ești și cu atât mai mult preț ai.

»Pentru noi, pentru țărănime, proiectul nou conține și o altă dispoziție bună: să va pune mai multă grijă pe învățământul copiilor de 12-15 ani. Scopul acestui învățământ va fi, ca băiatul țărânului să însușească rezultatele mai nouă ale economiei. Va învăța, că prin prăsirea mai rațională a dobitoacelor

își poate îmbunătăți pământul, poate produce mai multe soiuri de plante și astfel venitele i-se vor urca. Va mai învăța, cum poate folosi și cel mai mic petec de pământ cu ajutorul grădinarului și creșterii pomilor. Copilul l'as să învețe toate temeinic, ear' fata modul cum trebuie câștigat bani din prelucrarea poamelor și vinderea verdețurilor.

»Fie omul isteț, aibă tărie și cunoștiințele trebuincioase, căci numai cu muncă și silință își poate îmbunătăți traiul.

»In viitor, zice noul proiect, va fi în fiecare comună școală și unde satul e atât de sărac, că nu poate susține școală și plăti pe dascăl, statul îi va veni întru ajutor. N'o să mai fie om în țeara aceasta, care să n'aibă parte de lumina cunoștiințelor și învățătorul nu va mai fi cel mai sărac între sârmanii

»Să între numai cât de grabnic în viață noua lege școlară, ca și românii cu toții să guste din isvorul limpede al cunoștiințelor. Până acuma brațul vînjos al tînețului nostru s'a deprins cu ținerea coarnelor plugului; până acuma credem, că școala e o năpastă asupra capului nostru și am fugit de carte ca dracul de tămăie; până acuma poporul nostru a fost cel mai înapoiat, de în unele sate nici de leac nu găsi ai om care să știe ceti și scrie; — vino lege binecuvîntată, ca să însușească copiii nostri și meseriile, să ne fie școala sfîntă ca biserica și poporul nostru să-și cuprindă locul cuvenit între popoarele luminate!.

Estă ce vorbe și epitete adresază dl Alexics Episcopatului român din această patrie, acestor apostoli mincinoși, cari samănă zănie și neghină urei între frați, (!) Episcopilor români, cari în corpore au protestat contra acestui proiect, primit cu înșuflețire de țeara întreagă, și care are menirea să facă posibilă și să guste din isvorul limpede al cunoștiințelor! Auziți cum batjocorește însuși poporul român, către care se adresează.

Preoți și învățători! lucrați din răpădărie ca să fie scoasă din casele tuturor Românilor această foaie, menită să învenineze inimile voastre și să le facă să încolțească în ele buruiiana înstrăinării față de neamul și legea strămoșească!

„Călinarul Poporului“ pe 1905.

Vestea cea mai bună și îmbucurătoare, ce o putem da în numărul de azi al foii noastre este, că a eșit în tipar »Călinarul Poporului« pe 1905.

E mult îmbucurătoare aceasta veste, pentru-că iubitorului nostru popor i-se dă earăș un bun prilej a avea cu preț de tot mic o carte bună, o carte folositoare, cum este »Călinarul Poporului«.

El îi arată zilele și lunile anului, ce vine, sêrbătorile și tîrgurile de preste an, apoi schimbările vremii și multe alte lucruri bune de știut.

Partea literară e foarte bogată și neîntrecută în bucăți alese de cetire din trecutul neamului nostru, în sfaturi și povețe, în glume și povestiri vesele etc. așa, că cetitorul rămâne încântat de ele. Dar' el va mai afla în Călinar și Rêvașul nostru, în care se înșiră și povestesc toate întâmplările mai de frunte de preste an: să ved înaintările și suferințele noastre pe toate terenele și alte întâmplări din străinătate etc.

Afară de toate aceste, »Călimdarul Poporului« pe 1905 este împodobit cu o mulțime de ilustrații foarte frumoase cum nu a fost nici într'un an: portrete de ale fruntașilor nostri, două portrete ale lui Ștefan-cel-Mare, chipuri din războiul ruso-japonez etc.

Și totuși pe lângă acest cuprins bogat și felurit

»Călimdarul Poporului« pe 1905 costă numai 40 bani și porto 5 bani,

Ca iubitorilor nostri țărani să le vie mai ieftină trimiterea prețului pe poștă, e bine să se însoțească mai mulți inși din un sat; în acest caz porto postal e mai ieftin.

Librarilor și vânzătorilor prin ram-bursă, sau plătite esemplarele cu bani gata, li-se dă rabat de 30%.

Biblioteca „Foi Poporului“.

A apărut Nr. 3 din frumoasa Bi-bliotecă a »Foi Poporului« cu cuprins din lumea poveștilor, anume:

Găsitul, poveste de Emil Degan.

Punga cu noroc și căciula ferme-cată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan.

Craiul Mateiaș și plugarul bătrân, anecdota istorică de Silv. Moldovan.

Prețul broșurei 20 bani și 5 bani porto.

Broșura Nr. 4 (economică) este în pregătire.

Cine vrea să-și facă o frumoasă bibliotecă cu bani puțini, să-și procure broșurile din Biblioteca »Foi Pop.«

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Producțiunea aurului în anul 1903.

După o statistică americană aurul produs în anul 1903 în lumea întreagă se urcă la 325 mil. dolari, cu 29 mil. dolari mai mult decât în 1902 și cu 60 mil. dolari mai mult decât în 1901.

Expoziția agrară din București, care era să se încheie în 15 Noemvrie v., a fost închisă Mercuri, 3 Noemvrie v., din cauza timpului de iarnă, ce s'a pus în capitala regatului român și pretutindenea în România.

Venitul căilor ferate. După socoteala publicată de curând, venitul căilor ferate a fost în luna trecută de 21,355.700 cor. provenită din transportul de mărfuri și persoane. Intratele din anul acesta până la finea lui Oct. c. a fost de 182,379.531 cor. mai multe cu aproape 8 milioane, ca în același timp a anului trecut.

Inspectorat de mine în Anina. Direcțiunea din Budapesta a căilor ferate ung. de stat a întemeiat un inspectorat de mine în Anina. De acest inspectorat suprem se țin toate minele, ce le are societatea în Ungaria. Inspectorul a fost numit inginerul de mine, Zsigmondy Arpad.

FELURIMI.

Măsurile de depărtare și greutate în univers (văsduh). Sînt o mulțime de mijloace, cu ajutorul cărora, ne putem înfățișa relația depărtărilor între plante (stele), pe cari noi nu le putem cuprinde,

mai bine zis, nu putem cuprinde numerii cei mari. Cel mai bun metod e următorul: Să zicem, că soarele e reprezentat prin un glob cu un diametru de 1 m. Dacă punem la o depărtare de 65 metri un simbur de alună, atunci acesta înfățișează pămîntul. Ca să putem arăta relația între Jupiter și soare, trebuie să punem la 400 de metri dela globul amintit, o portocală. Cel mai depărtat planet l-am putea reprezenta prin un simbur de prună, pus la o depărtare de 1 chlm. și jumătate; acesta ar fi atunci Neptun. Din depărtarea aceasta numai niște ochi foarte ageri, ar putea deosebi globul, care înfățișează soarele.

Golul între planete, și peste tot universul întreg, îl umple așa numitul aether, care e cu mult mai fin și ușor ca aerul, de oare-ce, dacă am umplea un glob, în mărimea pămîntului nostru cu aether, atunci globul acela ar măsura numai 22 grame.

Gig.

Din grozăveniile războiului. Foile rusești publică următoarea întâmplare îngrozitoare, petrecută pe câmpul de luptă dela Liaoyang. La un atac neașteptat, ce l-a făcut o trupă japoneză, asupra unui detașament rusesc, au fost uciși aproape toți oficerii și soldații celor 6 companii rusești. Compania căpitanului Ș. a fost nimicită de tot, scăpând numai căpitanul, dar' și el rănit. În noaptea ce urmă după aceasta luptă sângeroasă, căpitanul dispărui. Cățiva camerazi plecară, ca să-l caute și îl găsiră pe câmpul de luptă, șezînd pe o peatră. În jurul lui zăceau trupurile soldaților căzuți, între cari și a doi oficeri. Căpitanul, care își eșise din fire, adună pe oficerii și soldații companiei sale, toți morți, în jurul seu și când se apropiară camerazii lui, se sculă de odată și cu sabia scoasă răcnii: »Sunteți toți aici, feciorii mei? Sergentule Manin, urmează-mă! Înainte! Înainte!« Apoi se întoarse de nou spre trupurile nemișcate, începînd să le numere, grăi pe fiecare cu vorbe blânde, apoi începînd să alerge pe câmpul de luptă. Numai cu mare greutate a putut fi dus nenorocitul căpitan, care nebunise, din mijlocul soldaților morți.

SFAT.

Petele de cerneală. Petele de cerneală se pot înlătura de pe haine în următorul mod: Într'un vas fierbem apă curată, ținem pata de pe haină d'asupra aburului. După aceea punem pe pată puțină zeamă de lămâie și o prășăm cu praf de sare. La urmă pata se limpedește în apă și îndată cerneala ese din haină.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Lăscud.

Cu ocaziunea reprezentațiunii declamatorice-teatrale, și cântări, ce s'au ținut în Lăscud la 6 Noemvrie 1904, a cărei venit a fost destinat pentru noua edificanda biserică, au intrat următoarele suprasolviri:

D-nii: Ioan Bucur, preot, Sângeorgiul-român, 8 cor., Moise Birtolon, notar, Lăscud, 5 cor.; Ioan Handrea, preot, Sălcud, Ioan, Bandea, notar, Cergidul-mare, Șofron Oprea

propr., Șomoștelnic câte 2 cor. Filip Pop-prent, Bând, Basil Anghel, preot, Dateș, Vasile Anghel, preot, Lechincioara, Petru Nirăștean, preot, Jernut, Petru Cristea, Șomoștelnic, Victor Tufan, teol. abs., Valea-sasului, Emil Preda, iurist, D.S.-Márton, Dum. Pop, notar Dileul-român, Ioan Chinchina, funcț., D.S. Márton, Familia Vancea, D.S.-Márton, Iuliu Viciu, propr. Mirasten, Basiliu Bobletac, propr. Nasna, Alexandru Pop, inv. Sălcud, Nicolau Degan, inv. Șeulia, Nic. Porb, respicient, Jernot, George Stoia, sergent, Sămpăul, Linderbaum Izsák propr. Lăscud, câte 1 cor. Ioan Langa, inv. Darlos, Vasile Rus, cand. de preot, Ogra câte 60 bani, Dumitru German, inv. Petrilaca-rom., 10 bani, Augustin Pop, inv. Șeusa, 40 bani, Ștefan Nilca, inv. Vidrăsău, 30 bani, Iuliu Rachita, ped. abs 20 bani, suma tuturor intratelor au fost de 123 coroane 60 bani din cari subtrăgându-se spesele de 53 coroane 20 bani, rezultă un venit curat de 70 coroane 30 bani, cari s'au predat coratoratului bisericesc. Primească marinimosii domni și familii și pe calea aceasta căldurosesele noastre mulțumite.

Lăscud, la 10 Noemvrie 1904.

Moise Birtolon,
cassar.

Ioan O. Handrea,
controlor.

CRONICĂ.

Distincție. Consistorul din Blaj în ultima s'a ședintă a numit de vice protopop onorar pe dl Arseniu P. Bunea, preot archid. și secretar la fondurile grănițarești, în Sibiu. Felicităm pe dl Bunea la aceasta distincție meritată.

Dar la biserică. Pădurarul fost erarial dl Nicolae Sistarovețian din Lipova, fiind în comuna Dorgosi mai mulți ani, în oficiu la erar, și iubind cu zel mare sf. biserică, acum la vîrstă de 70 de ani, ne-a dăruit la sf. biserică cu 6 bucăți de stiharetpentru îmbrăcarea pruncilor și 2 sfetnice pe sf. prestol în altar, în preț de 34 de coroane. Parochienii din Dorgosi ne rugăm ca bunul Dzeu să răsplătească dlui Nicolae și soției lui Maria, aceasta faptă bună.

„Calleul“. În 1/14 Nov. c. a eșit în Sibiu foaia unorastică »Calleul«, nr. cu articoli poezii etc. pline de veselie și satiră piscătoare. Din articoli amintim: Din gura lumii; Idealul meu (poesie); Haidați la bani etc.

Din Bucovina. Dieta Bucovinei a votat sume însemnate societăților române, cum n'a făcut nici într'un an în așa măsură. Numai puțin ca 16 însoțiri culturale și de binefacere au primit subvenții, între cari amintim: »Societatea doamnelor române« din Bucovina 1000 cor. și deosebi pentru asilul de copii săraci gr. or. români 250 cor.; Internatul român de băieți gr. or. din Sirete 500 cor. și deosebi pentru zidirea unui nou internat prima rată 1000 cor. Internatul Francisc-Iosefin de băieți români 4000 cor. Societatea pentru cultura și literatura rom. 2000 cor. și separat pentru lărgirea internatului prima rată 6000 cor. etc. Suma totală a subvențiilor votate este de 19.660 cor.

Date statistice. Broșura cea mai nouă a oficiului statistic cuprinde date privitoare la Septemvrie. În aceasta lună s'au născut în toată Ungaria 62.362 de copii, casuri de moare au fost 34.755. astfel sporirea este 27.607. Căsătorii s'au încheiat 9873.

Pasapoarte s'au dat în luna aceasta în total 17.898. Cele mai multe pasapoarte s'au scos în comitatele Sibiu (1144), Făgăraș (994), Brașov (932), Torontal (1199) și Zemplen (1026). Cei mai mulți din emigranți s'au dus la America (9742), mulți au trecut în România (5313), apoi vin celelalte țări europene.

Cununie. Maria P. Stoiță și Alexandru Popa și-au sărbătorit cununia Duminecă în 7 Noembrie st. v. la 2 ore p. m. în biserica gr.-or. din Cacova.

Cas de moarte. Inbrânciți sub povara grelei încercări ce ne a ajuns, în cunoștințăm rudenii, prețin și cunoscuți că iubita noastră fiică, soție, mamă și nepoată Ana Rozalia n. Patachi, preoteasă, după suferințe îndelungate, împărțită cu sf. Taine, a încetat din viață Vineri în 18 n. c. la 10 ore seara în anul al 20-lea al etății și al 3-lea al fetei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale neuitatei defuncte s-au așezat întru așteptarea învierii, Duminecă în 20 n. l. c. la 2 ore d. a în cimiterul comun al Mihalțului. Alexandru Patachi tată, Maria n. Comșa, mamă, Nicolae S. Aron, soț, Elvira, fiică și numeroase alte rudenii.

În atențiunea notarilor. Cercul notarial al Armeniului (comitatul A'bei inf) este vacant de 1½ an, fiind postul substituit cu un Ovreiu și acest post în scurt timp va veni în concurs și se va face alegerea definitivă. Prin aceasta se atrage atențiunea notarilor noștri asupra acestui post bun, care având 4 comune, aduce un venit anual cam de 6000 cor., se nu-l lase a-l ocupa vre un străin, de oare ce străinii se luptă din răsuferință pentru a-l dobândi.

Ilustrate. La redacția »Foi Poporului« se află de vânzare cărți postale ilustrate pentru Crăciun și Anul-Nou etc. de toată frumusețea. Atragem luarea aminte a cetitorilor asupra acestor dragălașe cărți postale.

Apel. În comuna Cheresig la 30 Iulie (12 August) a. c., a erupt un foc groasnic care mănât și de un vânt puternic a prefăcut în ruine 32 de case dimpreună cu supraedificatele lor, între care și biserica și casa parochială dimpreună cu toate supraedificatele dela casa parochială și școala.

De oare-ce comuna bisericească numai în anul trecut din al seu propriu și cu multă jertfă a renouat biserica din temelie ridicând și un edificiu nou școlar, astfel de data asta suferind și o parte mare din parochieni prin focul întâmplat pierderi enorme, comuna bisericească și parochienii pe lângă toată bunăvoința și iubirea lor față de biserică, din al lor propriu numai pot nimic sacrifica.

Drept acea cu umilință apelăm la simțul d-voastre de binefacere și umanitate rugându-vă că după puterile d-voastră să contribuiți cu obolul d-voastră întru alinarea suferințelor noastre, făcându-ne prin maritimosele ajutoare posibilă reedificarea bisericii și a casei parochiale.

Ofertele maritimose sunt a se trimite la adresa »Onor. oficiu paroch gr.-or. român în Cheresig« (Kőöszeg u. p. B. Böszörmény, Bihar.) cel mult până la 31 Decembrie a. c. Cheresig la 10/23 Octomvrie 1904. Dimitrie Albu m. p. paroch pres. com. paroch; Teodor Flutur m. p. inv. not. com. paroch; Georgiu Raț, Petru Flutur epitropi.

Hoți în biserică. În noaptea de 9 Nov. c. nește hoți intrând prin ușa corului bisericesc în biserica gr.-cat. română din Osorheiu, au furat 4 feșnice de argint și au spart și o cutie, în care se adunau bani, dar aici n-au găsit decât 40 bani.

Cu săcurea. Din Ciclova montană ni s-a scris, că în un birt de acolo, Duminecă s-au luat la bătaie doi cumnați, Mateiu Păteșan și Petru Țunea. Acesta din urmă infuriat s'a dus acasă, a luat o săcure și s'a întors la birt, dar ne aflând pe Păteșan, s'a năpustit asupra lui Ghiță Mănciu — care numai atâtea zise: Fiți cuminte mei, nu vă bateți, că e rușine — și l-a tocat în cap cu tășul săcurii, risipindu-l creerii pe jos. — Eată ce face beția!

O faptă frumoasă. Dl Nicolae Moisin din Seliște, comerciant în Râmnic-Vâlcea (România), a abonat două exemplare din »Foaia Poporului« pe un an (8 cor) din pioasă aducere aminte fiică, că acum se împlinesc 17 ani dela moartea iubitului său tată. Multu mind dlui Moisin pentru fapta sa frumoasă, îl avisăm pe aceasta cale, că conform dorinței d-sale cele două exemplare abonate le vom distribui cu Anul-Nou acolo, unde este mai mare trebuință, ceea ce se va publica și în foaie.

Alegeri municipale în Alba-inf. Luni în 14 n. s-au făcut în comitatul Albei-de-jos alegerile de membrii municipali. Au ieșit următorii români: în orașul Alba Iulia, Simion Micu. în orașul Vizocna: Nic. Albu, în cercul Vinț: Gheorghe Cadar, Basiliu Hățăgan și Ioan Teclăscu. în al Bajului: Dr. Aug. Bunea, G. Bărbat, Aurel C. Domșa. Gavril Pop, Gavril Precup și Dr. Laur. Nestor, în a Bărbăntului: Valer Daian, Ioan Patachi și Ioan Maior. în a Ighiolului: Nic. Florescu și Aron Băcăci, în a Uoarei: Chirilă Curta. în a Aiudului: Dr. Aurel Sava și Ștefan Crișan. și în a Zlatnei: Iuliu Abini și Traian Radu. În cercul Abrud-Roșia și Vingard n'a fost ales nici un Român. Rușine!

Un sac de bani falși. În Lemberg s'a descoperit o bandă de falsificatori de bani de 1 și 5 cor. Falsificatorii au fost prinși și la unul din ei, cu numele Brykczynski, a fost găsit un sac plin cu bani falși.

Foc în Boz. Duminecă, în 6 Nov. c. a izbucnit un foc în curtea cărcinarului din Boz, Ioan Muntean și într-o oră, ia prefăcut în cenușă o șură mare plină cu nutreț precum și alte clădiri economice, frunzar, lemne de foc etc. Paguba se urcă la vre o 2000 coroane; fânul n'a fost asigurat, clădirile economice însă da.

Surprinzător lucru a fost, — ne scrie corespondentul nostru — că focul a izbucnit tocmai pe când erau oamenii în casa de rugăciune, așa că fără a mai aștepta otpustul toți a tulit-o la fugă, dar' ce se vedeți, că la alarma dată prin clopot mai mulți oameni au eșit din cărcina nenorocitului om, decât din casa de rugăciune. E dureros lucru în Boz, că spurcatul de vinars are mai mult efect și influență în sat, decât glasul preotului. Nu-i mirare, că casul acesta trist s'a întâmplat tocmai sub durata serviciului divin, căci scandalosa cărcină întotdeauna, pe când se ține sfîta liturgie, e mai plină de beutori, ca biserica de creștini. Trist lucru...

Cărți nouă. Au apărut și ni s-au trimis următoarele cărți: »Curs complet de corespondența comercială«, cu explicarea terminilor comerciali de I. C. Panțu, profesor. Ediția a doua. Această carte scrisă în serviciul comerțului și în special pentru băncile noastre, apare acum prelucrată fundamental și adăusă cu 4 coli de tipar. S'a adaus la ea o terminologie comercială conținând peste 500 termeni comerciali și financiari, cu explicările de lipsă. Credem, că băncile noastre vor ști aprecia această publicațiune și o vor sprijini cu toată căldura. De vânzare se află la librăria archidieceșană în Sibiu, la tipografia A. Murășan și la librăria Ciurcu în Brașov cu prețul de cor. 3:50, ear' pentru România 4 Lei.

— Duet, roman de Conan Doy'e, tradus de Dr. Victor Onișor. Bistrița 1905. Prețul 1 cor. 60 bani,

— În editura tipografiei Nicu D. Miloșescu din Tg. Jiu, a apărut »Cartea Săteanului« de Căpitan Emanoil Părăeanu, conținând nuvele din viața țărănească, în care sunt zugrăvite patimele și virtuțile dela sate. Pe scările tribunalei. Smarandă, Ioan Popa, Radu Perceptorul, etc. scrisă în limba curată și frumoasă românească, povestiri pline de învățătură pentru popor. Prețul 1 cor.

Abonații din America, cari sunt în restanță cu abonamentul, sunt rugați a-l înolcât mai curând, căci altcum li-se va opri trimiteria mai departe a foi.

Libere de porto. Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune, prin ordinațiunea sa Nr. 74979—1904 face cunoscut, că în urma ordinațiunei Ministrului reg. ung. de comerț nr. 54636—1904 chitanțele ce să trimit prin poștă la perceptoarele reg. despre întregirea salarelor și respective despre q'ienquenealele învățătorilor confesionali, sunt scutite de portul postal, dacă pe cuvertă să scrie: »Oktatási ügyben portó mentes«

Un jubileu. După-cum sântem avisați, dl Rudolf Fetscher, ospătar în Sibiu (strada Urezului nr. 14) a serbat în 12 l. c. cu familia și oaspeții sei regulați, jubileul de 25 ani al deschiderii ospătăriei sale. Jubileul e interesant și din motivul, că serbarea deschiderii s'a făcut acum 25 ani în acelaș local, unde toate sânt ca la deschidere. La jubileu au luat parte foarte mulți oaspeți, cari și-au petrecut vesel mai multe ore.

Din Câmpie. Vrednica noastră scriitoare, Maria din Câmpie, ne scrie, că mai zilele trecute mulți meri prin grădini erau înfloriți, ca primăvara, dar gerul a ofilit aceste flori. Ear'na prea timpurie a făcut și în Câmpie multă pagubă oamenilor, cari sunt foarte lipsiți și cari barămi acum ar trebui să mai încete cu beuturile și luxul netrebnic.

Producțiuni și petreceri.

In Arad.

Secțiunea meseriașilor români dela »Asociațiunea națională aradană«, aranjază o petrecere de joc împreună cu reprezentațiune teatrală Duminecă în 14/27 Nov. 1904, în sala »Casei naționale« din Arad. Venitul curat e destinat pentru repararea bisericii din loc. Să va juca piesa: »Viandierea« scenă militară din 1858 de Vasile Alexandri. »Rugămintea din urmă« scenă dramatică din războiul româno-turc; (după Lermontov), de G. Coșbuc; prelucrată în piesă de teatru de Maximilian G. Dopp. După producție dans.

In Sebeșul-săsesc.

Sâmbătă în 26 Noembrie st. n. 1904 dă bursierul »Societății fondului de teatru român« Zacharie Bărsan o reprezentațiune teatrală în sala cea mare dela hotel »Leul de aur« din Sebeșul-săsesc. Program: »Jean-Marie« dramă într'un act. Declamații. »Bicalaureata« comedie într'un act localizată din frantuzește de N. Tincu. Venitul se adauge fondului văduvelor și orfanilor de meseriași. După producție dans.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Granite City Ill P. B. Nr. 252. (Nord-America) Am căpătat recepșul, dar' fără nume. Cine ești și ce vrei?

M. din Câmpie. Am primit despre Nic. dar' prea târziu și prea pe lung. Rugăm a scrie mai pe scurt în viitor.

Nicolae H. în B. Vor urma din ele.

Ab. Nr. 5793. (Șard). Cereți dela ministru de agricultură, prin oficial solgăbirăesc.

Br. N. în Iablanța. Sânt de locot. Bar-doși. Scrieți librăriei W. Krafft în Sibiu.

V. L. în Bulg. Procură dela firma: Ioan Comșa & fiu, în Seliște (comit. Sibiu).

D. S. serg. în Iz. Din Plevlje nu știm. Este însă la reg. 63 în Beljanic: Florian Păcurar, sergent. Întreabă de dînsul.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografia« Iosif Marschall

Mătase de bluse,

dela 60 cr. până la 11 fl. 35 p. metru — Itimele novități! — franco și deja vămuită și liferată în casă. Alegere bogată de mostre se trimit cu reintoarcerea poștei.

Henneberg,

8 28—30

fabriquant de mătăsă Zürich.

Nr. 512/1904.

248 3-3

Publicațiune de licitațiune.

Comuna **Orlat**, comitatul Nagyszeben ca proprietară a teritoriului de pădure »Podina Pușcașului«, constatat din 396'3 jugere, conform ordinațiunii înaltului ministru de agricultură nr. 15194 $\frac{1}{2}$ —1903, prin care a conces vnzarea lemnelor din acest teritor de 20137 metri cubici lemne de lucru de brad, 20461 metri cubici lemne de brad și fag de foc.

Licitațiunea de vnzare se va ține în **cancelaria comunală din Orlat în 27 Noemvrie 1904, la 10 ore dimineata** verbal și prin oferte închise, provzute cu 10% dela prețul de strigare.

Prețul de strigare e de 40436 coroane.

Ofertele intrate mai târziu nu se iau în considerare.

La ofertele închise e de a se acłuda vadiul prescris. Condițiunile de licitațiune se pot vedē în orele oficioase la oficiul pretorial în Seliște, la oficiul curatoratului silvanal reg. ung. din Seliște și la primăria comunală din loc.

Orlat, în 31 Octomvrie 1904.

Primăria comunală:

M. Degan,
not.

Iosif Zidu,
primar.

Nr. 2285/1904.

not.

257 1-1

Publicațiune.

Comuna **Arpașul-superior** esarēndează casa de cărmă, care este împreunată cu licerță de cărmărit și boltă. Edificiul constă din 5 odăi. Licitațiunea se va ține în 1 Decemvrie 1904, în cancelaria comunală din **Arpașul-superior**. Ca preț de strigare este satorit 400 coroane. Condițiunile de licitare se pot vedē în cancelaria preturei din Arpașul inferior precum și în cancelaria comunală din Arpașul-superior.

Esarēndarea se face pe termen de 5 ani.

Arpașul-superior, în 18 Noemvrie 1904

Poparad Damaschin,

notar.

Giuvaergiu și graveur

A. MORAWETZ

Strada Cisnădiei 14. **SIBIU** Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai non.

Deposit de

giuvaere, aur, argint
și argint de China.

Cea mai renumită negustorie de aurării.

Atelier propriu pentru lucrări nou
și reparaturi. 237 5—

Serviciu real. Garanță conștiențioasă.

Un taur de Pinzgau de prăsilă

de doi ani, apt de gonit, provzut cu certificat, este de vndut în Sibiu, în Wolfgasse Nr. 6.

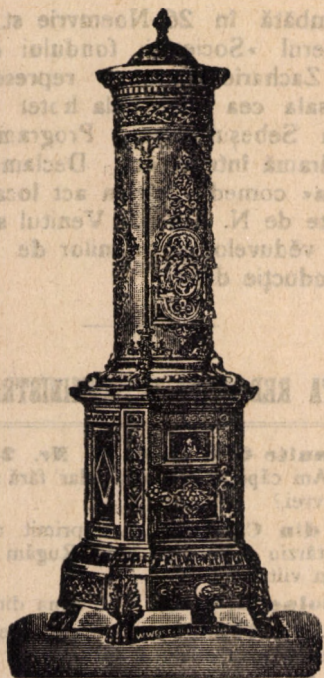
Informații mai de aproape dă direcțiunea »Reuniunii agricole săsești transilvane«.

262 1-1

Foi de țesut pentru femei.

Sobe noue.

Cuptoare de fert cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Le espedează din depositul din Sibiu, sau franco din atelier la fiecare stațiune.

La cerere se trimite preț-curanturi.

Deposit bogat în **tase**, în **sârme** și în **place de sobă**, în **instrumente de camin** și în **păstrător de instrumente de camin**.

Cărbuni de peatră și Coaks
50 chilogramme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickeli
Sibiu.

241 4—

Schimbare de local.

Subscrisul prin aceasta îmi iau voe a aduce la cunoștința p. t. public, cum-că Atelierul meu de pantofărie din Piața-mare cu 1 Decemvrie st. n. a. c. îl voi muta în

Strada Măcelarilor Nr. 14

(în fostul edificiu de postă)

Totodată îmi exprim cea mai mare mulțumită stimaților mei msterii pentru încrederea arătată până acum față de întreprinderea mea cu rugarea, ca de acea încredere și bunăvoință se fiu și în viitor împărțăsit.

Rugându-mē de sprigin binevoitor, semnez

263 1-6

Cu deosebită stimă

Constantin Dragoș, măiestru-pantofar.

Spectacol de primul rang.

Sibiu, Piața Hermann.

Mare muzen istoric și mechanic

Figuri artistice în mărime naturală din present și trecut, reprezentând persoanele cele mai însemnate.

Prețul intrării 30 bani.

Deschis în fiecare zi dela 9 ore dimineata până la 9 ore seara.

Cu iluminatie strălucită.

Museul este foarte frumos aranjat.

Cu toată stima

Direcțiunea.

De o cercetare numeroasă se roagă

260 1-4

Avis meseriaşilor.

O comună de 470 fumuri, ar avea lipsă de un meseriaş

cojocar

care ar avea un câştig foarte bun, de oare-ce nu se află în comună nici un cojocar.

Cei-ce ar dori a se aşeza în această comună, să se adreseze la administraţia «Foi Poporului». 244 8-3

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingaşă a se prezenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poţi afla punctual locul, cauza, răspândirea şi starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poţi cu siguranţă afla şi calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-şi împiedeca ocupaţiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-şi descrie boala cu deamă-runtul şi după ce va fi examinată va primi desluşirile de lipsă şi leacurile trebuincioase pe lângă ţinerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de lecuitor şi curăţitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoinţă şi conştiinţitate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) desluşiri asupra vieţii seculare, unde i-se curăţă sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală şi sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupaţiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranţă, repede şi din fundament cu metoda sa proprie de vindecare şi caşurile cele mai neglijate, boalele de besică, de veve, de tisticule, de şira spinării, de nervi, urmările onaniei şi ale sifilisului, boala albă boale de sânge, de piele şi toate boalele ce se ţin de organele sexuale femeieşti. Pentru femei e sală de aşteptare şi furtare separată. Consultaţiunile le dă însuşi Dr. Palócz de la 10 ore a m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la amezii).

Adresa: Dr. PALÓCZ medic de spital specialist: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 129 18-

Eftin de minune!

500 buoaţi cu fl. 1.85.

Un orologiu escelent şi elegant, cu garanţă că umblă bine şi în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanţ aurit; un admirabil ac de oră-vată cu brillant-simili; un inel aurit cu peatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manşete, guler şi un piept, gar. 3%, aur-doublé, 6 buoaţi batiste de buzunar, gar de in; unelte de scris elegante de nikel; o etui de oglindă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notiţe legată; 12 buoaţi de bilete artistice a bărbatilor renumiţi ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze şi încă 395 buoaţi diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis. Toate la oaltă cu orologiul care singur preţuieşte aceşti bani, costă numai fl. 1.85.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de export

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tăişuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât înderept. bani. 217 1-1

Carol Wultschner

Strada Cisnădiei, nr. 27.

Prăvălia de maşini de cusut şi de biciclete,

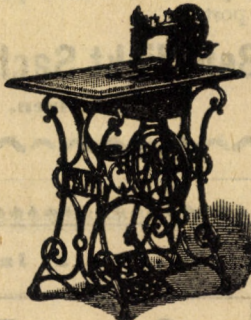
Îşi recomandă depositul seu asortat cu maşini de cusut pentru familii şi industriaşi, fabricatul cel mai bun din ţeară şi din esterne, cu preţurile cele mai ieftine.

Singura reprezentanţă

a renumitelor maşini de cusut Gritzner.

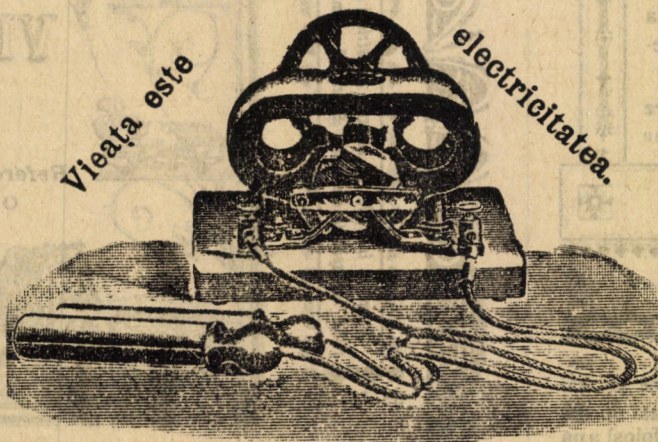
Montare şi emailare proprie a bicicletelor.

Se află întotdeauna toate părţile constitutive pentru maşini de cusut şi biciclete. 49 22-26
Reparaturi de ori-ce sistem la maşini de cusut şi biciclete se esecută cu garanţă în atelierul meu cu preţuri foarte moderate.

Reînnoirea şi lungirea vieţii cu „Electrophor“-ul original de America.

Instrument medical electric vindecător, pentru folosinţă privată.

dar' mai cu seamă au vindecat în mod minunat stricturile şi vinele de aur în vre-o câteva zile, ba în multe easuri în câteva ciasuri.

Boalele femeieşti dau aproape vindecare sigură. Ba chiar şi femeile în stare binecuvântată îl pot folosi cu succes bun.

Nu se strică! Ţine pe vecie! Costă cor. 20.— Un aparat întreg pentru vindecarea boalelor învechite.

Trimiţându-se banii înainte ori cu rambursă le espedează îndată reprezentantul din Europa al firmei „Electrophor Co. Limited“: 259 1-2

Auffenberg József Budapesta, Huszár-utca 6/M.

Săpunul Schicht

cu marca:

„Cerb“

ori

„Cheie“

e cel mai bun, mai spornic şi prin urmare cel mai ieftin săpun. — Liber de substanţe stricăcioase.

Se capătă pretutindenea.

La cumpărare se se observe, ca fiecare bucată de săpun se fie provăzută cu numele „Schicht“ şi cu una dintre marcele de sus. 156 5—

Staţiunea balneară „Felix“, lângă Oradea-mare.

Loc de cură pentru iarnă şi vară.

Cel mai bogat izvor natural cald cu pucioasa din Europa 49°, cantitatea zilnică 17 milioane litre, contra reumei şi podagrei, mod de cură de beut şi scaldat.

Sesonul de iarnă introdus în acest an

165 de odăi de locuit comode, aranjate de nou anul acesta, parc şi păduri de 70 jugere, circulaţia anuală mai mult de 7000 de oaspeţi stabili.

Vara comunică zilnic 16 trenuri, şi iarna 4, medic stabil de băi, staţiune de cale ferată, postă, telegraf şi telefon.

Prospect franco şi gratis.

Penziune: 240 4-8

Din 1 Octomvrie până în 1 Maiu scaldă şi provizie întreagă dela 18 fl. în sus pe săptămână.

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9.60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—, cor. 36.—

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 258 1—6

Benedickt Sachsel, Lobes

posta Pilsen, Boemia.

Infinitat la 1842.

Gustav Theil,

I-în atelier transilvan de scobit și ascuțit pile, cu forță motrice de apă.

Sibiu, strada Gușteriții 42.

Preia toate soiurile de pile tocite sau asemenea pentru a le ascuți de nou, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Liste de prețuri la cerere gratis și franco. 212 9—10

Infinitat la 1842.

500 florini plătesc celui-ce ar mai

căpeta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. Pentru trimitere franco 48 cr. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteriții și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseac: farmacia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Ligner. Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpeta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. 5 26—

Contra tusei, răgușelei și catar au efectul cel mai bun

Bomboanele-Pemete

ale lui

RETHY!

La cumpărare trebuie să fim atenți și să cerem lămurit bomboane de-ale lui RETHY, fiindcă sunt multe imitații fără nici un folos.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui Réthy. 228 4—12

Spre atențiune binevoitoare!

Ne luăm voe prin aceasta, a aduce la cunoștința p. t. public, cumcă cu 1 Noemvrie a. e. am luat în arândă

Cărcima din Dumbrava-Sibiului.

Rugându-ne de cercetare numeroasă, cea mai sinceră năsuință a noastră va fi, prin beuturi excelente și culină bună, pe lângă serviciu solid și prețuri foarte moderate, ca și până acuma, a mulțumii pe stim. noștri oaspeți în toate direcțiile.

Cu distinsă stimă

Erezii lui Ioan Habermann.

252 2—2

Toate localitățile sunt renovate. — Tarifa beuturilor și a mâncărilor e afișată în toate odăile.

Premiată în 1908 la expoziția industrială Sibiu, medalia de aur.
1908 la expoziția economică Bistrița & premiu, medalia de argint.

38 19—26

Cunoscuta hârtie de cigarette egipteană universală

AIDA

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:
CAROL ALBRECHT.

235 5—52

Strada Ocnei.

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite. — Recunoscut de cel mai bun — dres de nutreț

pentru toate animalele și galițele este
dresul de nutreț din Sebeșul-săs. Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela expozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numeroase scrisori de recunoștință.

95 43—52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Prețul per pachet 1/2, chigr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2, chigr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

Debilitate bărbătească,
boale de nervi
păcate secrete de-ale tinereții și escese.

al
Drului WRUN.

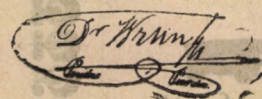
Praful Peruin al Drului Wrun e unicul și singur potrivit a sista ori-ce slăbiciune a organelor de producție și naștere și astfel a delătura la bărbați impotența (debilitatea bărbătească) și la femei neinfertilitatea (sterilitatea) și el este și un medicament de neînlocuit la slăbiciuni, provenite prin pierdere de sucuri și sânge, la stare de debilitate, cauzată prin escese, onanie și poluții nocturne, ca singurele cauze ale impotenței (debilității bărbătești) mai departe la toate boalele de nervi.

Ce sunt nervii? aud pe mulți întrebând. Nervii sunt adevărații mijlocitori a ori-cărui simțământ, toate impresiile externe ce le dă ele se primesc și se mijlocesc, cari apoi pot produce bucurie, grije, durere și năcaz! Ele se răspândesc în întreg corpul, ca o rețea de telegraf. Cum diferite sunt cauzele, așa diferite sunt și aparițiile boalelor de nervi.

În linia prima stări de debilitate, slăbire generală și pierderea puterilor, față palidă, ochi băgați în lăuntru, înenunțați cu cercane vinete, slăbirea memoriei, indispoziție spirituală, insomnie, dureri de șele și spinare, sgârșiri histerice, obstipație, temere fără cauză, înenunțarea societăților vesele, incapacitate, boale femeiești, tremurarea mânilor și picioarelor, anomie etc.

!AVIS!

Pentru a fi ori-cine sigur, că primește „Praful-Peruin“ veritabil de Dr. Wrun și a nu-l confunda cu imitații periculoase, cari au același nume ori și cine se fie atenți la marca mea de scutire (un inger ținând o creangă în mână) și la manupropria mea, cari se află atât pe șatule, cât și pe instrucția de întrebuintare. 225 7-30

Prețul unei șatule, împreună cu instrucția de întrebuintare este 3 Cor. 60 b.

Depozitul principal:

Iosif v. Török,
farmacist

Budapesta, Königsgasse 12. — Andrassy ut. 26.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutatea de respirat, lungeaiei și tusei sice. Vindeoa sigur și repede. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsle unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, rețelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbetrânite boale le vindecă Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor. 48 20—

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârșiriile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât se comandez Laxbonbons, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter,

Szászváros, Piața școalei nr. 35.

Gratuit!
Un portret
mărit

M. BRECKNER

Strada Cîsnădiei Nr. 11-13

251 3—

La
cumpărare
de 20 cor.

Articli de pontofărie.

Asortiment de tot nou!

Articlii de pantofărie de tot soiul pentru băieți, dame și domni. Cele mai bune și mai durabile, ce se pot oferi pentru un preț anumit.

Pentru casă și drumuri, pentru baluri și nunte.

Cele mai bune mijloace de curățit pielea se află întotdeauna.

Galoșii Harburg Viena

„Marca Vulturul“ sunt cei mai buni.

Pentru domni c. 5.—
dame » 3.—
băieți » 2-20

De cel mai nou fason și de potriveala cea mai escelentă.

Articlii de modă pentru băieți și dame.

Asortiment bogat în loc!

Bluse, rochii, jupoane și costume gata fason englezesc, hăinuțe de băieți, vestminte, chipiuri, căițe și șurte, mănuși de iarnă de toate soiurile.

Toate felurile de articli de ciorapi și de croșetat în execuția cea mai bună. Product propriu.

Novități în articli de blănărie, gulere, manșoane, coliere și boas de pene.

Cravate pentru domni, gulere și manșete. Cămeși, albe și colorate.

Articlii de sticlărie, porcelan și galanterie

Service de sticlă și porcelan

în execuție simplă și foarte fină. Vaze, garnituri-decorative, doze, cești și nipuri. Busturi și statuete de porcelan a bărbaților renumiți.

Port-moneuri și portofele, doze pentru bilete de vizită, țigări și țigarette.

Mare expoziție de cei mai noi articli de jucării pentru Crăciun.

Articli de cadouri pentru ori-ce ocazie în cel mai mare asortiment.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

107 26—

—** întemeiată la anul 1868 **—

în Sibiu, strada Cîsnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și exploziune, —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95.727.010 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

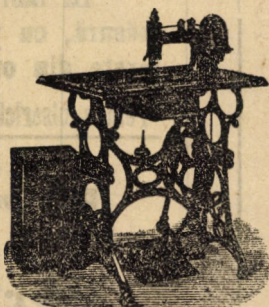
Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principate din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

8 86—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile ureșinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

BRÁZAY

Franzbranntweinul lui Brázay.

Încordările corporale și spirituale produc oboseală și slăbire. Pentru a delătura o astfel de stare și totodată a întări corpul și nervii, nu este ceva mai bun, decât frecările zilnice cu **Franzbranntweinul** lui Brázay.

100 3—3

Cel mai bun
săpun (inima săpunului).

Tot felul de lumini
prima calitate
în tot felul de executare și mărimi
din **ceară** și **stearin**
pentru **biserici** și **case**.

Mai ieftin se poate cumpăra în
depositul de lumini și săpun
Rudolf Henter
Sibiu, Strada Faurilor Nr. 7.

Pentru revânzătorii prețuri re-
duse în măsură însemnată. 256 2—4

Cel mai bun și mai fin
săpun economic și praf
de săpun al lui **MELTZER**
Sibiu, strada Gușteriții nr. 25.
173 16—

Paul Nendvich în Sibiu.

Sobe și cuptoare de fert

(Sparherde)
de toate prețurile
în executarea cea mai simplă și
cea mai bogată.

Liferare se face din 245 4—6
Sibiu și Alba-Iulia
sau la dorință
franco
la ori-care stațiune de cale ferată.

== Liste de prețuri la cerere. ==
Paul Nendvich.
Deposit în Alba-Iulia.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco
Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăeli-mare Nr. 8.

24 7—

